

**Водич кроз Закон
о финансирању
политичких
активности**

Водич кроз Закон о финансирању политичких активности

Аутори:

Ивана Петрин

Наталија Ристивојевић

Ђорђе Вуковић

дизајн: сопта

штампа: Оригинал

тираж: 1000 комада

Штампање ове публикације подржала је Мисија ОЕБС у Србији кроз донацију Америчке агенције за међународни развој (УСАИД-а).

Ставови изречени у публикацији припадају искључиво ауторима и не представљају нужно званичне ставове Мисије ОЕБС у Србији и УСАИД-а.

Садржај

Предговор 5

Увод 8

Водич кроз појединачне одредбе закона 12

Анекс

Правилник о евиденцијама прилога и имовине,
годишњем финансијском извештају и извештају
о трошковима изборне кампање политичког субјекта 49

Предговор

Новац у политици

Политичке, посебно изборне игре су партије са највећим могућим улогом – у игри је сама позиција власти. Добитак и позиција партије/коалиције на власти нуди могућност умеревања политике и дистрибуције средстава уз истовремено смештање на десетине хиљада функционера и страначких миљеника на јасле власти. Да би се много добило треба пуно и уложити, па и задужити се код оних који очекују да им се по доласку на власт дуг, у виду уносних послова и привилегија, и врати.

У демократским друштвима грађани зато морају знати ко и под којим условима даје новац онима за које гласају. Није свеједно да ли се, поред средстава из јавних извора, странке и кандидати финансирају милионима малих прилога или зависе од тек неколико десетина најбогатијих. Важно је и да јавна средства високим цензусом не буду плен само неколико највећих играча чиме би се монополисало политичко тржиште и бирачима ограничила понуда. Није сваки новац ни легитиман и добродошао – посебно не онај из анонимних извора, од страних држава или јавних предузећа и приватних фирми које су у уговорним односима са државом. Да би политичка утакмица била фер токове новца мора контролисати независно тело опремљено средствима која то заиста омогућују, а не органи под контролом партија.

Основу демократске регулације финансирања политичких активности чине све више и међународни стандарди и препоруке – „меко законодавство” (Soft law) попут Препоруке 1516 Скупштине Савета Европе из 2001. године.

Примера ради, овом препоруком се формулишу заједничка правила усмерена против корупције у финансирању странака и изборних кампања утемељена на начелима: разумне равнотеже јавног и приватног финансирања; поштеним критеријима расподеле државних давања странкама; строгим правилима регулисања приватних донација и утврђивању горњих граница изборних издатака. Она укључују и потпуну транспарентност рачуна странака и стварање независног ревизијског тела и предвиђени систем санкција за непоштовање правила, који предвиђа и могућност суспензије финансирања из државног буџета.

Да би се ограничило коруптивно деловање новца у политици Мартин Валески сугерише државама следећих пет мера: да обезбеде довољно средстава за компетитивне и енергичне кампање које би требало да обухвате већину бирачког тела; да не искључују високих лимитима настајуће политичке снаге; да заштите грађане од притиска да

пружају финансијску подршку странкама и кандидатима; да им пруже једнаке шансе да дођу у контакт са својим представницима; да ограниче диспропорционални утицај великих финансијера и очувају релативну равноправност опозиционих и партија власти.

Тиме би слободни и фер избори и транспарентан, суду јавности изложен страначки и парламентарни живот заиста чинили *sine qua non* демократије.

Претходна дводеценијска пракса политичког плурализма и демократских, конкуритивних вишепартијских избора у Србији имала је, међутим, као једну од кључних карактеристика слаба и практично неспроводива и од партија контролисана решења у погледу финансирања политичких активности. Индикативно је да у току важења претходног закона (усвојеног 2003.године) ниједан политички актер није санкционисан за кршење законских одредби иако је у јавности доминирала оцена да се ради о далеко већим сумама и индиректним давањима од оних износа који су се нашли у извештајима политичких актера.

Практично једини излаз из зачараног круга је био да се законским променама поред контролора, промене и правила игре и коначно и понашање играча. Основна улога закона којим се регулише финансирање изборних кампања и редовних политичких активности је да токове новца у политици учини транспарентним у складу са максимумом да је светлост (јавност) најбоље дезинфекционо средство у политици.

Закон о финансирању политичких активности, у односу на претходно решење, има четири кључне предности.

Пре свега, он је целовит јер, поред странака, регулише активности и других политичких субјеката – коалиција и група грађана. Тако они стичу право на прикупљање средстава, али и све обавезе у односу на поштовање законских решења, укључив и евиденцију и контролу прихода и расхода.

Друго, укидају се ограничења у погледу укупне висине средстава из приватних извора – актери политике могу прикупити и наменски трошити онолико средстава колико уживају поверење и подршку грађана. Истовремено, постоје јасна ограничења у односу на висину појединачних прилога како не би били зависни од малог броја богатих и утицајних. Лимити су постављени на 20 просечних плата за физичка лица и 200 за правна лица – износе који су значајни, али не и толики да би њихов давалац могао да „купи“ странку.

Забрањени су и даље анонимни, нелегални и прилози донатора који се могу наћи у конфликту интереса.

Примедби да, због експоненцијалног раста трошкова, треба ограничити и укупне трошкове (медијске) изборне кампање се излази у сусрет ставом да се то може постићи индиректно лимитирањем времена емитовања и цена плаћених термина на медијима, пре свега електронским.

Када је о средствима из јавних извора реч, учесници избора добијају у једнаком износу петину од укупних средстава за вођење кампања, како би били у ситуацији да би-

раче упознају са својим програмима. Примедба да ће тако сви похрлити у поље политике отклоњена је обавезом да они који не освоје минимални проценат гласова морају да врате добијена средства – што свакако узбиљује изборну понуду.

Средства из буџета за редовне активности се деле пропорционално постигнутим резултатима, уз корекцију у прилог „малих” који су успели да обезбеде парламентарни статус.

Најзад, обезбеђује се и јавна доступност података о приходима и расходима, укључив и оне о висини појединачних прилога, уколико прелазе вредност просечне месечне зараде.

Уместо органа под контролом странака, контролу и надзор врши независно тело – Агенција за борбу против корупције. Она ће, поред накнадне контроле исправности извештаја, вршити и паралелни мониторинг, односно процену реалности приказаних износа.

Систем мера и санкција од упозоравајућих до прекршајних и кривичних и политичких, којима се, рецимо, субјекти прекршиоци лишавају дела или целине средстава из јавних извора треба да буде сразмеран учињеном преступу и да има одвраћајуће дејство.

Значајно је, као и у већини других земаља, продужавање рока застаревања прекршаја на 5 година, што оставља довољан простор за њихово процесуирање.

Остаје да се види да ли ће усвојена решења бити и реализована.

Зоран Стојиљковић

Увод

Питање финансирања субјеката политичког живота једно је од важнијих питања којим се савремене демократске државе баве. Постојање целовитог законског оквира услова и начина финансирања политичких субјеката сматра се зато великим анти корупцијским потенцијалом једне државе.

Србија у овом погледу нема дугу законодавну традицију, а ни праксу. Најновији Закон о финансирању политичких активности представља због тога важан покушај да се у правни оквир унесу одговарајући стандарди и правила која треба да обезбеде с једне стране несметано прикупљање средстава за финансирање рада политичких субјеката, а с друге стране ефикасну контролу њиховог трошења. Његово доношење условило је неколико важних чинилаца.

Први закон о финансирању политичких странака који је у правни систем Србије увео демократске стандарде финансирања њиховог редовног рада и изборних кампања донет је 2003. године и њиме је начињен први значајан корак у регулисању правила и обима финансирања из јавних и приватних извора, начина и висине трошења прикупљених средстава за редован рад и за изборне кампање и утврђена је по први пут контрола трошења ових средстава.

Примена овог Закона у пракси међутим, довела је до бројних проблема због којих су већ после неколико година од његове примене почели да стижу захтеви за доношење новог и другачијег закона. Јавност и медији све више су увиђали лоше стране законских решења, највише зато што је изостала ефикасна контрола како прикупљања тако и трошења новчаних средстава. Осим тога, и политичке странке су почеле све гласније да изражавају противљење одређеним законским одредбама сматрајући да су међусобно противречне и да се закон не може поштовати.

Како су се проблеми и примедбе повећавали, тако је расла и перцепција јавности о великој корупцији у области финансирања странака, коју је додатно разбуктавала чињеница да су контролу вршила два органа – Републичка изборна комисија и одбор за финансије Скупштине Србије, оба састављена претежно од представника политичких странака, што није уливало сигурност и поверење. У јавности се све чешће могло чути да извештаји политичких странака не одликавају право стање ствари, јер су кампање видљиво биле скупе и обимне, те да је у њима потрошено много више новца него што странке објективно могу да прикупе. Осим тога, странке су се утркивале у пружању различитих услуга грађанима током изборних кампања па је последњих година постало веома привлачно за странке да могуће гласаче придобију разним хуманитарним акцијама, бесплатним огревом или грађевинским материјалом, асвалти-

рањем улица, бесплатним лекарским прегледима и слично што са становишта закона није било дозвољено.

Оваква ситуација је временом постала контрапродуктивна за странке, јер се време између избора трошило на међусобне оптужбе о лажираним извештајима или правдање о законитом стицању средстава, при чему је главна тема била тајност донатора, односно чињеница да странке нису желеле да откривају имена својих донатора, што је у јавности стварало додатне сумње у прикривене везе тајкуна и странака на власти.

Измене и допуне овог Закона у октобру 2008. године, којима је надлежност контроле са поменута два државна тела пренета на Агенцију за борбу против корупције, нису много помогле у поправљању слике о корупцији у овој сфери. Агенција је наследила проблеме и скоро никакву праксу у спровођењу закона, уз истовремено велика очекивања јавности да ће бити у прилици да, по истом закону за који се тврдило да има озбиљне мањкавости, ефикасно санкционише кривце.

Сви ови проблеми и све гласнији захтеви за озбиљним и целовитим законским регулама омогућили су да се почетком 2010. године лакше дође до консензуса око потребе израде новог законског текста и Влада Србије је именовала радну групу, састављену од представника Агенције за борбу против корупције, ресорних министарстава правде, државне управе и локалне самоуправе, финансија, народне скупштине, цивилног сектора и професора експерата који су у наложеном року израдили радну верзију Закона о финансирању политичких активности засновану на потпуно новим принципима и концепту.

Радна верзија Закона је прошла неколико експертиза Венецијанске комисије Савета Европе, ОДИХРа и ОЕБСа као и оцену експерата Европске комисије, након чега је закон усвојен у Скупштини Србије 14. јуна 2011. године.

Верзија која се налази пред вама је законски текст у коме су чврсто и јасно дефинисани принципи прикупљања средстава за редован рад политичких субјеката и за изборне кампање, као и јасна правила њиховог трошења, вођења евиденција и пословних књига, али и мониторинга и контроле од стране Агенције за борбу против корупције као и других државних органа, пре свега Државне ревизорске институције.

Важан моменат за усвајање новог Закона представљала је и чињеница да је истовремено са активностима на изради нових законских правила финансирања странака, Савет Европе у оквиру групе земаља за борбу против корупције, ГРЕКО, увелико спроводио трећи круг евалуације држава чланица на тему финансирања политичких активности и да је Србија била на реду за одређивање препорука. Експерти ГРЕКО који су оцењивали постојећи законски оквир (на снази у априлу 2010. године током посете Мисије експерата ГРЕКО), као и праксу, узели су у обзир концепт радне групе и препорукама које су дали у извештају, усвојеном у септембру 2010. године на пленарном заседању ГРЕКО у Стразбуру, у великој мери помогли правилнијем дефинисању појединих стандарда и правила у новом Закону.

Србија је добила десет препорука које су обавезујуће и које мора да испуни у року од 18 месеци, до априла 2012. године, када је предвиђена оцена експертске мисије о испуњености.

Прва препорука тражи да се: а) дефинише период трајања изборне кампање; б) измене постојећа правила о висини прикупљених односно утрошених средстава тако да средства из приватних извора не зависе од висине средстава из јавних извора и ц) продужи рок за подношење извештаја о трошковима изборних кампања.

Другом препоруком тражи се да се законом утврди рок за подношење годишњих финансијских извештаја политичких странака, а трећом да се: а) установе прецизна правила за пријављивање неновчаних прилога (осим волонтирања); б) установе јасни критеријуми за коришћење јавних ресурса током изборних кампања и ц) у закон уграде прецизне одредбе о зајмовима и кредитима тако да се осигура првенствено њихово евидентирање у финансијским извештајима и да буду третирани као прилози у случајевима када одступају од тржишних услова.

Четврта препорука односи се на обавезу да се прилози изнад одређеног износа као и трошкови морају уплаћивати искључиво преко банкарског рачуна, а пета препорука тражи да се повећа транспарентност финансијских извештаја политичких странака тако да обухвате правна лица која су директно или индиректно повезана са политичким странкама или на други начин под њиховом контролом.

Шеста препорука тражи да се прецизирају правила о томе ко је одговоран за објављивање финансијских извештаја, како о редовном раду тако и изборним кампањама, а седма препорука захтева да се: а) успоставе јасна и прецизна правила ревизије која се примењују према политичким странкама и б) обезбеди неопходна самосталност ревизора који контролишу финансијско пословање политичких странака.

Осма препорука тражи да се: а) прецизира мандат и надлежност Агенције за борбу против корупције у односу на контролу финансирања политичких странака и изборних кампања, б) да се Агенцији на несумњив начин обезбеди руководећа улога у том смислу, те да се ц) повећају финансијски и људски ресурси тако да Агенција може да оствари суштинску, проактивну и брзу контролу финансирања политичких субјеката.

Девета препорука односи се на поглавље о санкцијама и тражи да се: а) постојећи систем санкција ревидира тако да обезбеди да оне буду делотворне, пропорционалне и у довољној мери одвраћајуће, а под б) се тражи да се прецизно утврде повреде правила финансирања које доводе до губитка права на средства из јавних извора као и поступак за покретање и изрицање такве казне. У трећем делу ове препоруке тражи се да се установи одговорност давалаца прилога за повреду закона.

Десетом препоруком тражи се продужавање рока застарелости за повреде Закона о финансирању политичких странака.

Из овог кратког прегледа ГРЕКО препорука јасно је да су захтеви сведени на основне постулате финансирања политичких активности и скоро све препоруке су уграђене у законски текст који је Скупштина Србије усвојила. Тиме је закон добио на вредности и квалитету јер је по први пут обезбедио да Србија има модеран и целовит законски оквир који дозвољава политичко деловање и активност свим субјектима под једнаким условима када су у питању средства из јавних извора, а неограничен приход из приватних извора које треба да обезбеде снагом привлачности свог политичког де-

ловања. На овај начин држава осигурава једнаке услове за све заинтересоване политичке актере уз истовремено одржање конкурентности међу њима.

У кратком прегледу појединачних одредби које следе дата су зато објашњења која треба да помогну како заинтересованим политичким актерима да своје финансијско пословање али и политичко деловање ускладе са новим правилима, тако и заинтересованој јавности, медијима и стручњацима да лакше и ефикасније контролишу ове активности. Законске одредбе тек треба да се тестирају у пракси и наредним изборима и остаје нам нада да су довољне да могућу корупцију у овој области сведу на инцидент.

Зорана Марковић

Водич кроз појединачне одредбе закона

1. Уводне одредбе

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се извори и начин финансирања, евиденција и контрола финансирања политичких активности политичких странака, коалиција и група грађана (у даљем тексту: политички субјекти).

Значење појмова

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу овог закона, имају следеће значење:

- „политичка активност” је редован рад и изборна кампања политичког субјекта као подносиоца проглашене изборне листе и предлагача кандидата за председника Републике, народне посланике, посланике и одборнике;
- „политичка странка” је организација грађана уписана у Регистар политичких странака код надлежног органа у складу са законом;
- „коалиција” је облик удруживања политичких субјеката ради заједничког учешћа на изборима, који своје међусобне односе уређују уговором, овереним у складу са законом којим се уређује оверавање потписа;
- „група грађана” је облик удруживања бирача ради заједничког учешћа на изборима, који своје међусобне односе уређују уговором, овереним у складу са законом којим се уређује оверавање потписа;
- „изборна кампања” је скуп активности политичког субјекта од дана расписивања избора до дана проглашења коначних резултата избора;
- „редован рад” је политичка активност политичког субјекта који се не односи на изборну кампању;
- „изборно јемство” је гаранција политичког субјекта који учествује на изборима да ће вратити износ средстава добијених из јавних извора за финан-

сирање изборне кампање уколико не освоји 1% важећих гласова, односно у случају политичког субјекта који представља и заступа интересе националних мањина уколико не освоји 0,2% важећих гласова;

- „вредност давања” је укупна вредност свих давања (чланарина, прилог) која једно физичко или правно лице даје политичком субјекту на годишњем нивоу;
- „просечна месечна зарада” је просечна месечна зарада у Републици Србији, без пореза и доприноса, према подацима органа надлежног за послове статистике за претходну годину.

2. Извори и начин финансирања

Извори финансирања политичких субјеката

Члан 3.

Политички субјекти финансирају се из јавних и приватних извора.

Средства из извора из става 1. овог члана политички субјекти користе за финансирање трошкова редовног рада и трошкове изборне кампање.

Политички субјекти се могу задуживати код банака и других финансијских организација у Републици Србији, у складу са законом.

У одредби члана 3. садржане су општа правила о изворима финансирања политичких субјеката. У одредбама које следе, Закон детаљније разрађује јавне и приватне изворе.

У ставу 3. ове одредбе регулише се право политичких субјеката да се задужују код банака и других финансијских организација у Републици Србији и ово право се остварује применом одредби других прописа којима се ова материја уређује. Зато на овом месту треба разјаснити пре свега да ли је листа субјеката код којих се политички субјекти могу задуживати исцрпљена одредбом у члану 3. став 3, односно где се политички субјекти могу задуживати.

Закон о банкама („Сл. гласник РС” бр. 107/05, 91/10) одређује да се банка бави депозитним и кредитним пословима и да се нико осим банака не може бавити овим пословима, осим ако на то није овлашћен законом. Из овога се јасно закључује да се политички субјекти не могу задуживати код физичких лица, а код правних лица само у оним случајевима када та правна лица имају законско овлашћење да се баве депозитним и кредитним пословима. Надаље, политички субјекти могу да се задужују само у Републици Србији, те никаква задуживања у иностранству нису дозвољена.

Правилном у ставу 3. заправо је дозвољено политичким субјектима да могу узимати кредите и зајмове за финансирање и редовног рада, када је то потребно, и изборне кампање. У погледу кредита и зајмова узетих за финансирање изборне кампање, јавља се следеће важно питање, а то је да ли овакви кредити и зајмови, с обзиром на

своју намену, могу бити отплаћени искључиво из средстава прикупљених за изборну кампању или могу бити отплаћивани и из средстава за финансирање редовног рада. Уколико је ово друго решење могуће, да ли могу бити отплаћивани и из средстава из јавних извора за финансирање редовног рада или само из средстава из приватних извора.

Полазећи од циља који се желео постићи прецизним регулисањем овог права, а то је да се политичким субјектима омогући несметана политичка активност као основна делатност ради које су основани, то кредити и зајмови постају начин за остваривање довољних средстава за ове сврхе па стога кредити и зајмови узети за намену финансирања изборне кампање могу бити отплаћивани и из средстава за финансирање редовног рада политичког субјекта, без обзира да ли та средства потичу из јавних или из приватних извора.

Буџетска средства опредељена за финансирање редовног рада политичког субјекта могу се користити једино и искључиво за ту намену, а евентуално неутрошена средства се враћају у буџет. Исти случај је и са буџетским средствима опредељеним за финансирање изборне кампање политичког субјекта. Дозвољавањем да се кредит или зајам, који је политички субјект узео ради финансирања изборне кампање, отплаћује и из јавних извора није доведена у питање намена за коју се троше одобрена буџетска средства. Отплата кредита или зајма не значи измиривање трошкова изборне кампање из средстава из јавних извора датих за финансирање редовног рада, што би било ненаменско коришћење средстава. Отплата кредита је посебна обавеза настала у пословању политичког субјекта.

Јавни извори Члан 4.

Јавне изворе финансирања политичке активности чине новчана средства и услуге и добра које дају Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, њихови органи, као и организације чији су они оснивачи.

Новчана средства из јавних извора

Члан 5.

Новчана средства из јавних извора су средства буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе, намењена за финансирање политичке активности.

Услуге и добра из јавних извора

Члан 6.

Услуге и добра из јавних извора су услуге и добра одређене посебним прописима, које политичким субјектима дају органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге организације чији су они оснивачи.

Услуге и добра из става 1. овог члана обавезно се дају под једнаким условима свим политичким субјектима.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и друге организације чији су они оснивачи ближе уређују давање услуга и добара из става 1. овог члана.

Под услугама и добрима из јавних извора подразумевају се све оне услуге и добра која иначе пружају и дају политичким субјектима, државни, покрајински и органи јединица локалне самоуправе, као и организације чији је оснивач Република Србија, покрајина или јединица локалне самоуправе. То су услуге и добра чије је пружање и давање уређено посебним прописима, а које се пружају или дају било за редован рад, било за изборну кампању.

Пример таквих услуга је право на једнако време за предизборну промоцију и представљање предизборног програма на јавном радиодифузног сервису. Сличан пример су и давања, за потребе промотивних скупова, на коришћење сала и других простора који су у својини Републике Србије, а којима управљају државни органи или организације чији су они оснивачи, или давање у закуп, под повољнијим условима за политичке субјекте, пословног простора у државној својини.

Услуге и добра морају бити пружени под једнаким условима тако да буду једнако доступне свим политичким субјектима. Истовремено, услови под којима се услуге и добра пружају, као и само пружање услуга и добара треба да буде транспарентно. Ово не значи да сви политички субјекти треба нужно и да користе дате могућности, али треба да им буде доступно и омогућено да уколико желе тако понуђене услуге и добра могу да користе.

Приликом уређивања услова за пружање услуга и давања добара у државној својини политичким субјектима треба имати у виду члан 29. став 2. Закона о Агенцији за борбу против корупције („Сл. Гласник РС” бр. 97/08, 53/10) који изричито забрањује да функционер користи јавне ресурсе за промоцију политичке странке.

Приватни извори

Члан 7.

Приватне изворе финансирања политичке активности чине чланарина, прилог, наследство, легат, приход од имовине и задуживање код банака и других финансијских организација у Републици Србији.

Чланарина

Члан 8.

Чланарина је новчани износ који члан политичке странке редовно плаћа на начин и под условима утврђеним статутом или другим општим актом политичке странке.

Члан политичке странке дужан је да уплату чланарине врши искључиво са свог текућег рачуна.

Изузетно од става 2. овог члана, чланарина чији износ не прелази 1.000 динара на годишњем нивоу може се платити у готовини или путем уплатнице. Ако се чланарина плаћа у готовини, овлашћено лице политичке странке дужно је да изда признаницу

о примљеној чланарини. Признаницу потписује члан политичке странке који је чланарину уплатио и овлашћено лице политичке странке.

Овлашћено лице политичке странке је дужно да износ чланарине који је плаћен у готовини уплати на текући рачун политичке странке у року од седам дана од дана издавања признанице.

Чланарина као новчани износ, подразумева и основну и допунску чланарину, као и износ којим је исказан њихов збир. Ставом 1. прописано је да се начин и услови под којима се чланарина плаћа утврђује статутом или другим општим актом политичке странке, те самим тим износ и основне и допунске чланарине мора бити унапред одређен и, према ставу 2, уплаћен у целости искључиво са текућег рачуна физичког лица, члана политичке странке. Ставом 3. закон прави изузетак и допушта могућност да се чланарина (збирно основна и допунска) чији износ на годишњем нивоу не прелази 1000 динара, може платити у готовини или путем уплатнице. Ако се чланарина плаћа у готовини, лице овлашћено на основу статута или другог општег акта политичке странке дужно је да изда потврду о примљеној чланарини коју у виду признанице потписује члан политичке странке који је чланарину уплатио и овлашћено лице политичке странке.

У случају да укупан годишњи износ чланарине прелази 1.000 динара, он се мора уплатити са рачуна члана политичке странке, без обзира да ли се плаћа једнократно, месечно или неком другом динамиком. Динамика плаћања и поједини износи уплате нису битни са становишта Закона, већ је битан прописан лимит од 1.000 динара на годишњем нивоу, до кога члан политичке странке може платити чланарину путем уплатнице или готовином, односно преко кога плаћање мора извршити са свог текућег рачуна. Уколико чланарина, чији укупан годишњи износ прелази 1.000 динара, није уплаћивана са рачуна, политичка странка је дужна да у складу са чланом 15. став 2. закона, целокупан примљен износ уплати на рачун буџета Републике Србије као незаконито стечена средства. У случају да износ уплаћен на име чланарине премашује унапред одређен годишњи износ чланарине, или политичка странка не поседује документацију којом се потврђује да се ради о допунској чланарини, износ који прелази чланарину третира се као прилог и као такав мора бити евидентиран.

Чланом 39. став 1. тачка 1) Закона, прописано је да ће се новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај политичка странка ако прими средства супротно члану 8. став 3. Ставом 2. истог члана прописано је одговорност за исти прекршај и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара, док је ставом 3. одређено да ће се средства прибављена извршењем прекршаја одузети.

Прилог Члан 9.

Прилог је новчани износ, осим чланарине, који физичко или правно лице добровољно даје политичком субјекту, поклон, као и услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних.

Прилог су и кредити, зајмови и друге услуге банака и других финансијских организација у Републици Србији дати под условима који одступају од тржишних, као и отпис дугова.

Давалац прилога, који обавља привредну делатност, дужан је да приликом давања прилога, а најкасније наредног дана од дана давања прилога, достави политичком субјекту своју изјаву или потврду надлежног органа да је измирио све обавезе по основу јавних прихода, као и изјаву да не врши нити да је у последње две године вршио делатност од општег интереса по основу уговора. Правно лице – давалац прилога дужан је да достави и податке о својој власничкој структури. Давалац прилога дужан је да, најкасније у року од три дана од дана давања прилога, достави политичком субјекту своју изјаву да није прекорачио максималну вредност давања из члана 10. ст. 1. и 2. овог закона.

Политички субјекат је дужан да прими уплату новчаног износа из става 1. овог члана искључиво са текућег рачуна даваоца.

Политички субјекат је дужан да евидентира прилог из става 1. овог члана.

Забрањено је вршење било каквог притиска, претње, дискриминације или било који други облик непосредног или посредног стављања у неповољнији положај физичког или правног лица које даје прилог политичком субјекту.

Државни органи дужни су да спрече и казне свако насиље, кршење права или претњу физичком или правном лицу због чињенице да је дало прилог политичком субјекту.

Одредба члана 9. регулише прилоге који се дају политичким субјектима од стране како физичких тако и правних лица. Право на прилог је овом одредбом постављено без ограничења, што значи да свака дотација политичком субјекту, која није чланарина у смислу одредби овог Закона, представља прилог који се мора на одговарајући начин, прописан законом, евидентирати.

Став 2. ове одредбе говори о посебном облику прилога, врло честом у пракси политичких субјеката, а то су кредити, зајмови или друге услуге банака или других финансијских организација у Републици Србији, дате бесплатно или под условима који одступају од тржишних. Јасна је интенција законодавца да овакав облик кредитирања односно дотирања новчаних средстава третира као прилог, обзиром да су услови под којима су средства добијена повољнији од услова које имају остали корисници таквих средстава. Међутим, неће се сматрати прилогом кредити, зајмови и друге услуге банака и других финансијских организација у Републици Србији које банке иначе дају својим клијентима под повољнијим условима, а који су унапред прописани правилима банке или друге финансијске организације као посебни услови за клијенте.

Став 3. ове одредбе регулише такође важно питање давања прилога од стране правног лица које врши привредну делатност, при чему је посебно истакнут услов у случају када правно лице обавља делатност од општег интереса. Обавеза да правно лице приликом давања прилога политичком субјекту достави и потврду да је измирио обавезе по основу јавних прихода, треба у пракси да спречи уочену појаву да се прилози примају од правних лица који држави дугују износе по основу пореза или других обавеза,

често доприноса по основу рада запослених, некада чак и износе плата за запослене а појављују се као издашни финансијери странака. Како би се избегла потенцијално коруптивна ситуација за политичког субјекта у таквим случајевима, утврђена је обавеза на страни даваоца прилога да достави доказ да је јавне обавезе измирио.

Када је у питању вршење послова од општег интереса, закон овде има у виду вршење делатности од општег интереса по основу уговора које су као такве дефинисане у Закону о јавним предузећима и обаљању делатности од општег интереса („Сл. Гласник РС бр. 25/00, 25/02, 107/05, 108/05 – исправка, 123/07 – др. Закон) и чије обављање се у складу са тим законом може поверити привредном друштву, другом облику предузећа или предузетнику. У питању су јавно-приватна партнерства у обављању делатности од општег интереса која се заснивају на уговору чија форма и садржина је прописана горе наведеним законом. Прописивање обавезе да правно лице достави политичком субјекту коме жели да уплати прилог, потврду/изјаву да не врши односно да у последње две године није вршио послове од општег интереса, представља јасну намеру законодавца да спречи финансирање политичких странака као захвалност за добијене јавне послове односно уговоре, па правно лице које је у таквом односу, односно две године по престанку важења таквог односа не може бити давалац прилога политичком субјекту.

Ставом 4. ове одредбе утврђује се да сваки новчани прилог, без обзира на износ, мора бити уплаћен са текућег рачуна даваоца прилога на рачун политичког субјекта. Овим ставом се заправо прецизно регулише да није дозвољено давање новчаног прилога у готовом новцу нити путем уплатнице (готовинска уплата).

Да би се спречиле евентуалне злоупотребе, намерне недозвољене уплате или давања прилога политичком субјекту, који би на тај начин могао бити компромитован у јавности или онемогућен у равноправној изборној утакмици, Закон је одредбом члана 15. прописао поступање у случају да је примљен прилог за који није достављена документација прописана у ставу 3. овог члана. Предвиђено је да се такав прилог врати на текући рачун уплатиоца, а уколико то није могуће да се уплати у корист Буџета РС. На исти начин треба поступити у случају уплате прилога путем уплатнице (готовинска уплата). Уколико је познат текући рачун уплатиоца треба извршити повраћај непрописно уплаћених средстава на текући рачун, а уколико то није могуће, онда средства уплатити у корист Буџета РС.

Закон такође, у одредби члана 40, прописује прекршајну одговорност и новчане казне за правно лице, предузетника, као и за физичко лице када се јављају у улози давалаца финансијских средстава и дају прилог политичком субјекту супротно правилу из члана 9. Закона. За исти прекршај, уз правно лице, казниће се новчаном казном и одговорно лице у правном лицу, док ће се средства прибављена извршењем прекршаја одузети.

Максимална вредност давања Члан 10.

Максимална вредност давања на годишњем нивоу, које једно физичко лице може дати политичким субјектима за редован рад, износи највише 20 просечних месечних зарада.

Максимална вредност давања на годишњем нивоу, које једно правно лице може дати политичким субјектима за редован рад, износи највише 200 просечних месечних зарада.

Давање чија је вредност на годишњем нивоу већа од једне просечне месечне зараде јавно се објављује.

Политички субјекат је дужан да давање из става 3. овог члана објави на свом веб-сајту у року од осам дана од дана када је вредност давања премашила износ једне просечне месечне зараде.

Максимална вредност давања на годишњем нивоу је дефинисана у члану 2. став 1. алинеја 8. као укупна вредност свих давања, односно свих прилога и чланарине које једно физичко или правно лице даје политичком субјекту на годишњем нивоу. Максимална вредност давања је максимални износ до ког физичка или правна лица могу у једној календарској години финансирати све политичке субјекте, што значи да се износ максималне вредности давања одређује у односу на физичко или правно лице које помаже политичког субјекта, односно да физичко или правно лице може СВИМ политичким субјектима УКУПНО у једној години дати највише 20, односно 200 просечних месечних зарада.

Политички субјект треба да води рачуна само о томе да износи које њему даје физичко или правно лице не пређу дозвољену границу. Приликом давања прилога давалац прилога даје политичком субјекту изјаву да није премашио дозвољени износ давања (члан 9. став 3. овог закона). У случајевима када прилог даје физичко лице, које је члан политичке странке и има обавезу плаћања чланарине, политички субјект урачунава и износе плаћене чланарине у максималну вредност давања.

Пример:

Физичко лице	Укупни износ/вредност на годишњем нивоу (у просечним месечним зарадама)
Новчани прилог	5 просечних плата
Поклон у стварима	7 просечних плата
Услуге (без накнаде или под условима који одступају од тржишних)	4 просечних плата
Чланарина	4 просечних плата
Максимална вредност давања (укупан износ)	20 просечних плата

Политички субјект има обавезу објављивања свих давања, тј. прилога и других давања на свом сајту оног тренутка када вредност давања премаши износ једне просечне месечне зараде. То значи да се, као и код максималне вредности давања, и овде води рачуна о збиру давања, па када тај збир досегне вредност једне просечне месечне зараде, давања почињу да се објављују на веб сајту политичког субјекта. При том објављују се и сва дотадашња давања. Објављују се и новчана и неновчана, а у случају физичког лица које је члан политичке странке и има обавезу плаћања чланарине,

а давалац је прилога, као и код одређивања максималне вредности давања и овде се урачунава и износ чланарине у износ после кога се почиње са објављивањем на сајту.

Уколико не објави давање у складу са чланом 10. ст. 3. и 4. Закона, политичка странка ће се према члану 39. казнити за прекршај новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара, док је за исти прекршај прописана одговорност и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Одредбом члана 40. прописана је прекршајна одговорност и одређене су новчане казне за правно лице, предузетника, као и за физичко лице када се јављају у улози давалаца финансијских средстава и дају прилог политичком субјекту супротно члану 10. За исти прекршај, уз правно лице, казниће се новчаном казном и одговорно лице у правном лицу, док ће се средства прибављена извршењем прекршаја одузети.

Стицање и приход од имовине политичке странке

Члан 11.

Имовину политичке странке чине непокретности и покретне ствари.

Имовина из става 1. овог члана служи само за политичку активност и друге дозвољене активности политичке странке, у складу са законом.

Политичка странка стиче имовину купопродајом, наслеђивањем и легатом.

Политичка странка непокретну имовину може купити искључиво средствима прикупљеним из приватних извора.

Приход од имовине чине приходи које политичка странка остварује од продаје покретне и непокретне имовине, давања у закуп непокретне имовине у власништву политичке странке и камате на улоге датих код банака и других финансијских организација у Републици Србији

Овом одредбом регулише се важно право политичке странке да стиче имовину која треба да служи искључиво за сврхе њеног политичког деловања. Треба истаћи да је право стицања имовине дато само политичким странкама, а не и другим политичким субјектима, што је логично када се узме у обзир правна природа удруживања када су у питању коалиције или групе грађана и тешкоће до којих у пракси може доћи ако би се за сврху политичког деловања допустило прибављање имовине оваквим субјектима.

Ставом 3. ове одредбе утврђен је дозвољен начин стицања имовине а то је купопродајом, наслеђивањем или легатом. Купопродаја је јасан принцип стицања непокретне и покретне имовине. Наслеђивање је дозвољени начин стицања имовине што значи да је законодавац дозволио могућност да физичко лице остави у наслеђе непокретност политичкој странци. Како је вредност укупних давања физичког лица ограничена (видети члан 10) то значи да неће бити дозвољено давање непокретности у виду прилога или као поклон, јер је просечна вредност непокретности изнад вредности укупних давања за једно физичко лице, али ће физичком лицу бити могуће да непокретност остави у наслеђе под условима прописаним Законом о наслеђивању. Имовина се

може стицати и легатом. Овај институт, познат још и као испорука регулисан је Законом о наслеђивању („Сл. Гласник РС” бр. 46/95, 101/03 – УС). Под легатом или испоруком подразумевају се случајеви када завешталац одређеном или одредивом лицу остави одређене ствари или пак наметне наследнику одређену обавезу давања, чињења или уздржавања од одређеног чињења или трпљења у корист одређеног лица.

Пример легата би постојао у случају да нпр. политичка странка има одређени дуг у новцу од 100.000 динара према једном физичком лицу НН. НН је сачинио тестамент, одредио је тестаментом да сву своју покретну и непокретну имовину оставља ММ који се тада јавља као наследник, али је истовремено тестаментом наложио ММ да политичкој странци која је дуговала 100.000 динара тај дуг опрости. Други пример легата би био када би физичко лице ЛЛ сачинио тестамент, одредио да сву своју покретну и непокретну имовину оставља ТТ, али наложио наследнику да од имовине коју наслеђује, тачно одређени део у виду одређене ствари (нпр. ауто) да политичкој странци. Као што се види у горњим случајевима, политичка странка се код легата не јавља као наследник, већ се наследнику налаже да учини нешто у корист политичке странке.

Правило садржано у ставу 4. одредбе, да странка може прибавити непокретну имовину само средствима прикупљеним из приватних извора, указује на јасну интенцију законодавца да спречи незаконито трошење средстава из јавних извора које се додељује за редован рад и изборне кампање и које, сагласно Закону о буџету, може бити утрошено само за намене за које је дато. Законодавац је овом одредбом прецизирао обавезу плаћања куповине некретнине средствима из приватних извора, која се слободно и неограничено прикупљају за потребе политичког деловања политичке странке, па се тако таквим средствима може прибавити и непокретност.

Треба напоменути да у случају да политичка странка поступа супротно овој одредби Закона, казниће се према члану 39. за прекршај новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара, док је за исти прекршај прописана одговорност и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара. Истовремено ће се одузети средства која су прибављена извршењем прекршаја.

Забрана финансирања

Члан 12.

Забрањено је финансирање политичког субјекта од: страних држава; страних физичких и правних лица, осим међународних политичких удружења; анонимних дародаваца; јавних установа, јавних предузећа, привредних друштава и предузетника који обављају услуге од општег интереса; установа и предузећа са учешћем државног капитала; других организација које врше јавна овлашћења; синдиката; удружења и других недобитних организација; цркава и верских заједница; приређивача игара на срећу; увозника, извозника и произвођача акцизних производа; правних лица и предузетника који имају доспеле, а неизмирене обавезе по основу јавних прихода, осим уколико овим законом није другачије одређено.

Прилог који међународна политичка удружења дају политичком субјекту не може бити у новцу.

Забрањено је финансирање политичког субјекта од стране правног или физичког лица које врши делатности од општег интереса по основу уговора са органима Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и јавним службама чији су они оснивачи, за време док постоји такав уговорни однос и две године након престанка уговорног односа.

Забрањено је да политичка странка стиче удео или акције у правном лицу.

Забрањено је финансирање политичког субјекта од стране задужбине или фондације

Забрана прописана овом одредбом Закона је експлицитна и јасна у погледу субјеката који не смеју финансирати политичке субјекте и не представља новину, јер је у веома сличној дефиницији постојала и у ранијем закону. Овде је одредба нешто прецизнија у погледу права политичког субјекта на финансирање од стране међународних политичких удружења, која су ставом 2. посебно наведена као дозвољена, под условом да нису у новцу. То практично значи да је овом одредбом политичким субјектима дозвољено да активно учествују у раду међународних политичких удружења, да их они могу помагати у стручном раду, обукама, семинарима и слично али их не смеју новачно помагати.

Забрана финансирања политичког субјекта од стране правног или физичког лица које врши делатност од општег интереса описана је и у одредби члана 9. овог Закона, а односи се на ситуације у којима се спречава да правно лице које обавља овакву делатност, а то су најчешће делатности јавно приватног партнерства, односно делатности у којима постоји уговорни однос са државним органима и организацијама као резултат тендера, финансирају политичког субјекта у знак захвалности за добијени уговор, односно као новчано помагање у циљу добијања таквог уговора. Да би се овакве ситуације спречиле, утврђена је забрана финансирања политичког субјекта и у року од две године по престанку уговорног односа, што представља једно од важнијих антикоруптивних механизма у овом закону.

Политичким субјектима ставом 4. ове одредбе није дозвољено стицање акција и удела у правном лицу. Удели и акције се стичу у привредним друштвима по основу уплате или уношења улога приликом оснивања привредног друштва, односно приликом повећања основног капитала. Привредна друштва се оснивају ради обављања привредне делатности у циљу стицања добити. По основу удела и акција стичу се управљачка права у тако основаном привредном друштву.

Будући да политички субјекти не могу стицати приход од комерцијалне нити промотивне делатности (члан 14. Закона), односно да не могу стицати добит, отуда је јасна и забрана да не могу стицати ни удео нити акције у правном лицу

Под забрану утврђену у ставу 4. овог члана не потпадају случајеви оснивања задужбина и фондација, без обзира на основну имовину коју оснивач даје при оснивању задужбина, будући да се задужбине оснивају ради доброделиног остваривања општекорисног или приватног интереса, а фондације ради доброделиног остваривања општекорисног циља и имају статус недобитних невладиних организација (Закон о задужбинама и фондацијама – Сл. Гласник РС бр. 88/10).

Забрана прописана ставом 5. овог члана је установљена због неспојивости природе задужбина и фондација и природе делатности политичких странака. Законом о задужбинама и фондацијама утврђено је између осталог оснивање, правни положај и циљеви задужбина и фондација. Политичке странке могу оснивати задужбине и фондације, међутим задужбине и фондације имају правни субјективитет, те су у том смислу независне од својих оснивача.

Поред тога, као што је већ наведено, задужбине се оснивају ради добродоног остваривања општекорисног циља или приватног интереса, а фондације ради добродоног остваривања општекорисног циља. Шта се сматра општекорисним циљем дефинисано је у Закону о задужбинама и фондацијама, а у погледу приватног интереса у члану 6. поменутог закона прецизно је утврђено да циљеви и делатности задужбина и фондација не смеју бити усмерени на остваривање посебних интереса политичких странака, односно на непосредно учешће у изборној кампањи или прикупљање средстава за изборну кампању одређене политичке странке, коалиције или кандидата, као и финансирање политичке странке, коалиције или кандидата.

Ако поступи противно забрани из члана 12. став 3. Закона, политичка странка и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се прописаном новчаном казном за прекршај, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

Недозвољено прикупљање средстава

Члан 13.

Забрањено је вршење било ког облика притиска на правна и физичка лица приликом прикупљања средстава за политичког субјекта.

Забрањено је давање обећања или стављање у изглед било какве привилегије или личне користи даваоцу прилога политичком субјекту.

Забрањено је давање прилога политичком субјекту преко трећег лица.

Забрањено је прикривање идентитета даваоца прилога или износа прилога.

Забране прописане овом одредбом указују на ситуације у којима се стицање средстава од стране политичког субјекта сматра незаконитим а то су све оне ситуације у којима нема слободно изражене воље на страни даваоца прилога да тај прилог учини. Став 3. и 4. ове одредбе односе се на забрану прикривања идентитета даваоца прилога, било тако што би се користило треће лице било тако што би политички субјекат штититио идентитет даваоца прилога. Намера је да се извори финансирања политичких субјеката учине транспарентним, што је један од основа за успостављање демократске контроле ове области.

У случају да поступа противно забрани из члана 13. Закона, политичка странка ће се према члану 39. казнити за прекршај новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара, док је за исти прекршај прописана одговорност и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара. Истовремено ће се одузети средства која су прибављена извршењем прекршаја.

Забрана стицања прихода од комерцијалне делатности

Члан 14.

Политички субјекат не може стицати приход од промотивне, односно комерцијалне делатности.

Забрана прописана овом одредбом има за циљ да спречи проток готовог новца кроз политичку странку односно да спречи неконтролисани проток новца, јер је то начин не само за коруптивно понашање већ и озбиљно изигравање ограничења у погледу висине прилога који се могу дати политичком субјекту. Практична контрола прихода остварених продајом различитих ситних промотивних предмета је скоро немогућа и у пракси доводи до пораста сумње у незаконито стицање средстава, због чега је овим законом једноставно забрањена.

Приход од комерцијалне делатности је такође изричито забрањен овом одредбом, имајући у виду дефиницију политичких субјеката, односно чињеницу да се они оснивају ради политичког деловања у циљу остваривања политичких циљева, што је супротно идеји остваривања прихода и профита.

Уколико стиче приход супротно члану 14. Закона, политичка странка и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се одговарајућом прописаном новчаном казном за прекршај, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

Обавеза уплате незаконито стечених средстава

Члан 15.

Новчана средства стечена супротно члану 12. овог закона политички субјекат дужан је да врати субјекту од кога је примио, у року од 15 дана од дана пријема средстава. У случају да је уплатилац средстава престао да постоји, политички субјекат је дужан да уплаћени износ пренесе на рачун буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана пријема средстава.

Политичка странка је дужна да чланарину која је примљена супротно члану 8. став 3. овог закона уплати на рачун буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана пријема чланарине.

Прилог за који није достављена документација прописана чланом 9. став 3. овог закона, као и давања преко износа прописаног у члану 10. овог закона политички субјекат је дужан да врати даваоцу у року од 15 дана од дана пријема прилога.

Ако се средства из става 3. овог члана не могу уплатити на рачун даваоца прилога, средства се уплаћују на рачун буџета Републике Србије.

Ако не уплати средства у складу са чланом 15. Закона, политичка странка и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се прописаном новчаном казном за прекршај, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

3. Финансирање редовног рада политичких субјеката

Средства из јавних извора

Члан 16.

Средства из јавних извора која се обезбеђују за финансирање редовног рада политичких субјеката чији су кандидати изабрани за народне посланике, посланике, односно одборнике одређује се на нивоу од 0,15% расхода буџета Републике Србије, расхода буџета аутономне покрајине, односно расхода буџета јединице локалне самоуправе.

Расподела средстава из јавних извора

Члан 17.

Средства из члана 16. овог закона расподељују се политичким субјектима који су освојили мандате у представничким телима сразмерно броју гласова обрачунатих на начин прописан у ставу 2. овог члана.

Број гласова политичког субјекта који се узима као основица за расподелу средстава обрачунава се тако што се број гласова до 5% важећих гласова свих бирача који су гласали множи коефицијентом 1,5, а број гласова преко 5% важећих гласова свих бирача који су гласали множи коефицијентом 1.

Средства из члана 16. овог закона која добије политички субјекат који је на изборима наступао као коалиција деле се према коалиционом уговору.

Министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган управе аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе, сразмерни део средстава из става 1. овог члана преноси политичким субјектима сваког месеца, до десетог дана у месецу за претходни месец.

Начин на који се врши расподела средстава из јавних извора, за редован рад политичких субјеката чији су кандидати изабрани у представничка тела, покушава да задовољи неколико захтева, првенствено да број освојених гласова буде кључно мерило у обрачуну поделе новца политичким субјектима. Тиме се избегавају потенцијалне несразмере које могу настати применом већинског изборног система, који сада имамо у пракси за избор половине посланика у САП Војводине. Уколико и на другим нивоима избора дође до промене изборног система, ово решење неће морати да се мења да би се одржао висок ниво пропорционалности.

Други критеријум који је требало задовољити овим решењем односио се на такозвани „хладни погон”, односно иницијалне трошкове које имају сви политички субјекти без обзира на број освојених гласова. У ранијем законском решењу, у циљу задовољења овог захтева, 30% средстава је дељено на једнаке делове свим политичким странака. То је у пракси створило погодности за поједине политичке странке, да из овог ресурса добијају и по неколико пута више средстава, у односу на то да је критеријум поделе био проценат освојених гласова.

Садашње законско решење предвиђа увођење коефицијената, који служе остварењу овог критеријума. Преко њих се прави „пожељна деформација” идеалне пропорционалности. Процентуално гледано, странке које освоје мањи број гласова, имаће у процентима нешто више новца, од оних странака које су освојиле већи број гласова од њих. На тај начин се задовољава и критеријум „хладног погона” који се као критеријум користи у великом броју других земаља.

Трећи критеријум који је решењем из овог члана задовољен тиче се субјекта коме се додељују средства. Последице овог решења су у блиској вези са предходним критеријумом. Наиме, у ранијим решењима корисник средстава из јавних фондова била је политичка странка која има представнике у скупштинским сазивима. Сада је то онај политички субјект који се појавио на изборима и чији су кандидати освојили места у представничком телу. На тај начин у једнаку позицију се стављају све листе без обзира да ли се ради о листи једне, две или више странака. Изборна листа ће новац добијати сходно броју освојених гласова, а даља подела, у случају коалиционих листа, јесте питање њихових међусобних односа.

Као прилог дајемо илустрацију поделе новца у некој општини, где је укупна сума која се издваја из буџета 10.000.000 динара, а имамо пет субјеката који учествују у расподели ових средстава. Укупан број важећих гласова је 50.000, са тим да је листу 1, листу 2 и листу 5 предлажу по једна странка, листа 3 је листа мањинских странака, док је листа 4 коалициона, чине је две странке које су својим коалиционим уговором направиле поделу новца у сразмери 60% према 40%. Од укупног броја, број важећих гласова 5% износи 2500 гласова, те се на њега примењује коефицијент 1,5, док се за све гласове преко тога користи коефицијент 1. Листа мањиске партије под редним бројем 3, улази у расподелу мандата, а самим тим и новца, јер за њих важи принцип позитивне дискриминације, без обзира што су освојили мање од 5% важећих гласова.

	Листа 1	Листа 2	Листа 3	Листа 4	Листа 5
Број освојених гласова	7000	27000	2000	8000	6000
Процент освојених гласова	14%	54%	4%	16%	12%
Број гласова као основица за расподелу новца	$(2500 \times 1.5) + (4500 \times 1) = 8250$	$(2500 \times 1.5) + (24500 \times 1) = 28250$	$(2000 \times 1.5) = 3000$	$(2500 \times 1.5) + (5500 \times 1) = 9250$	$(2500 \times 1.5) + (3500 \times 1) = 7250$
Процент гласова као основица за расподелу новца	14.7%	50.5%	5.4%	16.5%	12.9%
Средства која добија субјект	7.366.071	25.223.214	2.678.571	8.258.929	6.473.214
Расподела унутар субјекта	7.366.071	25.223.214	2.678.571	Стр. 1 (60%) = 4.955.357 Стр. 2 (40%) = 3.303.571	6.473.214

Рачун за финансирање редовног рада
Члан 18.

Политичка странка може да има више рачуна искључиво са истим пореским идентификационим бројем, као и девизни рачун, преко којих врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада.

Рачуни преко којих коалиција, односно група грађана врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада одређује се уговором о образовању тих политичких субјеката.

Са становишта Закона, није битан укупан број рачуна преко којих се врши промет средстава намењених за финансирање редовног рада политичке странке, већ је битна намена ради које је рачун отворен, као и то да сви рачуни, уколико их је више, морају бити са истим пореским идентификационим бројем. То значи да се средства намењена за финансирање редовног рада политичке странке уплаћују искључиво на неки од рачуна који је отворен за финансирање редовног рада, а такође и да се сва плаћања трошкова везана за редован рад врше са тих рачуна.

Уколико отвори више рачуна супротно члану 18. Закона, политичка странка и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се новчаном казном за прекршај прописаном чланом 39.

Коришћење средстава за финансирање редовног рада
Члан 19.

Средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе се за функционисање и пропагирање идеје политичког субјекта и подразумевају: рад са бирачима и чланством, трошкове промоције, рекламног материјала и публикација, трошкове истраживања јавног мњења, обуке, међународну сарадњу, трошкове зарада и накнада запослених, комуналне трошкове, као и трошкове за друге сличне активности.

Средства добијена из јавних извора у износу од најмање 5% укупних средстава добијених за редован рад на годишњем нивоу, политички субјекат је дужан да користи за стручно усавршавање и оспособљавање, међународну сарадњу и рад са чланством.

Средства која политички субјект добије из јавних извора за потребе финансирања редовног рада могу се користити искључиво за ту сврху. Навођење појединачних типова трошкова служи као упутство и оквир за намену ових средстава. Наводи у овој одредби у ставу 1. указују да је ово обимна, али и даље отворена листа трошкова. Два разлога стоје из којих је прихваћено овакво решење. Наиме, тешко је или скоро немогуће побројати све типове трошкове који се могу јавити у процесу редовног рада политичких субјеката. Уколико би се радило о затвореној листи трошкова, дошло би се у ситуацију да се појаве одређени трошкови који по свом садржају припадају онима из корпуса редовног рада, а њихова исплата из ове суме средстава би била противзаконита. Услед тога, политичким субјектима је остављена могућност да из ове суме могу финансирати активности које припадају сличним типовима трошкова.

Сви други типови трошкови који се не могу довести у директну везу са редовним радом политичких субјеката не могу се надокнађивати из ове суме новца. Наводимо неколико карактеристичних трошкова, који су се до сада појављивали у пракси, а нису у складу са овим законом. Средства која политичка странка добије из јавних извора не могу се користити за стицање непокретне имовине. Ранија пракса, да се ова средства користе за куповину станова није дозвољена. Политички субјекти такође, не могу средства за редован рад користити у хуманитарне сврхе, било који тип помоћи да је у питању. Законом о политичким странкама у члану 2. прецизно је одређено да је „политичка странка” организација грађана слободно и добровољно удружених, основана ради остваривања политичких циљева демократским обликовањем политичке воље грађана и учешћа на изборима“. Стога њихов циљ није хуманитарна делатност и трошкови за овакве намене, без обзира на степен хуманости који се овде не доводи у питање, не могу бити део трошкова политичке странке.

Тakoђе, не могу се субвенционисати друга правна лица, нити им се давати други типови помоћи. Ни ђаци и студенти не могу бити стипендирани од стране политичке странке, осим у случајевима када се ради о стручном усавршавању и оспособљавању чланова странке, о чему управо говори став 2. ове одредбе..

Став 2. ове одредбе има за циљ да помогне стручно оспособљавање станачких кадрова, међународну сарадњу и рад са бирачима. Да би се овакво деловање обезбедило, прописује се да двадесети део износа средстава из јавних извора, мора да се троши на неку од наведених активности.

Под стручним оспособљавањем се подразумева обука страначких кадрова и стицање знања која ће унапредити рад политичког субјекта. Под међународном сарадњом подразумева се међународна партијска сарадња и контакти. Рад са бирачима представља тип непосредне интеракције између представника политичког субјекта и грађана, односно бирача.

Ако политичка странка користи средства супротно члану 19. Закона, казниће се прописаном новчаном казном за прекршај. Законом је предвиђена новчана казна за исти прекршај и за одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

4. Финансирање трошкова изборне кампање

Средства из јавних извора
Члан 20.

Средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање обезбеђују се у години у којој се одржавају редовни избори, у износу од 0,1% расхода буџета Републике Србије, расхода буџета аутономне покрајине, односно расхода буџета јединице локалне самоуправе, за годину за коју се буџет доноси.

У случају одржавања ванредних избора, надлежни органи су дужни да обезбеде средства предвиђена у ставу 1. овог члана.

За сваку изборну кампању обезбеђују се одређена средства из јавних извора. Сврха ових средстава је да свим проглашеним изборним листама, омогући вођење изборне кампање. Ова средства се обезбеђују за сваку изборну кампању појединачно.

Под појединачном изборном кампањом се подразумева: Избор за председника Републике, избор за народне посланике, избор за посланике, избори за градске и избори за општинске одборнике. Уколико се више изборних кампања одржава у исто време, свака од ових изборних кампања мора се посматрати одвојено, односно средства која се из јавних буџета одвајају за ову сврху, морају бити одвојена на свим нивоима. Уколико имамо на пример ситуацију да је изборна кампања за посланике у републичком и покрајинском парламенту, као и за одборнике у општинама почела исти дан и да је дан гласања исти за сва три нивоа власти, тада се за сваки од ових изборних процеса новац повлачи посебно из републичког, покрајинског, односно буџета јединица локалних самоуправа.

Када се стекну услови за одржавање ванредних избора, издвајања из буџета су једнака као и у случају редовних изборних циклуса.

Расподела средстава из јавних извора

Члан 21.

Средства из члана 20. овог закона у висини од 20% распоређују се у једнаким износима подносиоцима проглашених изборних листа који су приликом подношења изборне листе дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање. Ова средства уплаћују се у року од пет дана од дана проглашења свих изборних листа.

Преостали део средстава из члана 20. овог закона (80%) додељује се подносиоцима изборних листа које су освојиле мандате, сразмерно броју освојених мандата, у року од пет дана од дана проглашења изборних резултата, без обзира да ли су користили средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање.

У случају одржавања избора по већинском изборном систему, средства из члана 20. овог закона у висини од 50% распоређују се у једнаким износима предлагачима кандидата који су приликом подношења кандидатуре дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање. Ова средства уплаћују се предлагачима кандидата у року од пет дана од дана утврђивања коначне листе кандидата.

У случају одржавања избора из става 3. овог члана преостали део средстава из члана 20. овог закона (50%) додељује се предлагачу кандидата који је освојио мандат, у року од пет дана од дана проглашења изборних резултата, без обзира да ли је користио средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање.

Ако се избори из става 3. овог члана одржавају у два изборна круга, преостали део средстава из члана 20. овог закона (50%) распоређује се у једнаким износима предлагачима кандидата који учествују у другом изборном кругу, у року од пет дана од дана проглашења изборних резултата првог изборног круга, без обзира да ли су користили средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање.

Ако подносиоци изборних листа, односно предлагачи кандидата који су дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање не положе изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона, део средстава распоређен тим подносиоцима изборних листа, односно предлагачима кандидата преноси се у преостали део средстава из ст. 2, 4. и 5. овог члана.

Средства за изборну кампању из јавних извора расподељује министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Средства која се из јавних извора обезбеђују за изборну кампању расподељују се проглашеним изборним листама у два модалитета у зависности од тога да ли су у питању већински избори за посланике у Скупштини АП Војводине (половина посланика овог тела се бира по већинском систему) или су у питању пропорционални избори на осталим нивоима. За ове друге, 20% од укупног износа средстава расподељује се свим изборним листама једнако, док се преостала средства деле листама које су освојиле мандате у представничком телу, сразмерно броју освојених мандата. Сврха оног дела средстава који се равномерно распоређује свим проглашеним изборним листама, јесте стварање минималних финансијских услова за све проглашене листе да се могу релевантно представити у изборној кампањи. Када је у питању преостали део новца, 80% средстава, намера законодавца је да омогући свим листама које су освојиле мандате у представничким телима да покрију највећи део трошкова који су имали у изборној кампањи и да у наступајући период уђу ослобођене евентуалних дуговања. Претпоставка је да би на тај начин они били мање подложни корупцији, јер је њихова потреба за враћањем финансијских средстава мања.

Узмимо на пример општину која за потребе изборне кампање издваја средства у висини од 7.000.000 динара. У изборном процесу је учествовало 8 проглашених изборних листа. У сазив локалног парламента који чини 30 посланика ушло је 5 листа.

	Листа 1	Листа 2	Листа 3	Листа 4	Листа 5	Листа 6	Листа 7	Листа 8
Подела 20% (1400000)	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000
Број освојених мандата	0	11	0	5	6	4	0	4
Процент освојених мандата		37%		17%	20%	13%	13%	
Подела 80% (5600000)		2053333		933333	1120000	746667	746667	
Укупно по листи за кампању	175.000	2.228.333	175.000	1.108.333	1.295.000	921.667	921.667	175.000

Када је у питању избор Председника Републике, односно избор посланика који се одвија по већинском изборном систему (избор 60 посланика у Скупштини Војводине) модалитет расподеле средстава је другачији. Једна половина средстава се расподељује свим кандидатима у једнаким износима у првом изборном кругу.

За другу половину средстава имамо две различите ситуације. Ону у којој нема другог изборног круга (када је неки од кандидата у првом изборном кругу освојио надполовичну већину гласалих бирача) и ону када га има (када ни један од кандидата није освојио надполовичну већину, те стога два кандидата са највећим бројем гласова улазе у други изборни круг). У првом случају се преостала средства преносе на рачун предлагача кандидата који је освојио мандате. У другом случају, преостала средства, два кандидата која улазе у други круг избора деле на једнаке делове.

Табеларни приказ са примером даје прецизнију слику и механизме поделе у свим наведеним ситуацијама. Средства која се распоређују у изборној кампањи износе 10.000.000 динара. Укупно је гласало 32.000 бирача. На изборима је учествовало осам кандидата, где у првом кругу ни један од њих није узео апсолутну већину гласова. Због тога је одржан други круг избора у коме су учествовала два кандидата која су у првом кругу освојила највећи број гласова.

	Кандидат 1	Кандидат 2	Кандидат 3	Кандидат 4	Кандидат 5	Кандидат 6	Кандидат 7	Кандидат 8
Подела новца пре првог круга	625000	625000	625000	625000	625000	625000	625000	625000
Број освојених гласова	300	600	1100	14000	400	1600	10000	4000
Подела новца пре другог круга				2,5 мил			2,5 мил	
Укупно	625000	625000	625000	3,125 мил	625000	625000	3,125 мил	625000
Да је кандидат 4 освојио 16001 глас	625000	625000	625000	5,625 мил	625000	625000	625000	625000

Став 6. ове одредбе регулише ситуацију у којој подносиоци изборних листа, односно предлагачи кандидата који су дали изјаву да ће користити средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање не положи изборно јемство у року прописаном чланом 25. став 3. овог закона, тако што одређује да се део средстава који би им припао (а на који немају право јер јемство није положено) преноси у преостали део средстава, што значи да ће бити једнако распоређен на остале изборне листе. Уколико по окончању избора, нека од проглашених изборних листа која није положила изборно јемство освоји мандате, онда улази у процес расподеле 80% средстава који се деле на основу броја добијених мандата. У случају предлагача кандидата који нису положили изборно јемство, а њихов кандидат је ушао у други изборни круг или је освојио мандат у првом кругу, оне ће имати право на сва средства која су предвиђена у тим ситуацијама.

Финансирање изборне кампање из приватних извора
Члан 22.

За финансирање трошкова изборне кампање политички субјекат може прикупљати средства из приватних извора.

Физичка и правна лица, у једној календарској години у којој се одржавају избори могу, поред давања за редован рад, дати и средства за трошкове изборне кампање до максимално прописаног износа на годишњем нивоу из члана 10. ст. 1. и 2. овог закона, без обзира на број изборних кампања у календарској години.

Ова одредба изричито утврђује право да политички субјекти могу прибављати средства и из приватних извора у сврху покривања трошкова изборне кампање. Став 2. ове одредбе при том утврђује право даваоцима прилога да у изборној години могу за покривање трошкова изборне кампање дати средства у истом износу који су дали и за редован рад странке, што значи да се у изборним годинама максимална вредност давања дуплира. Како максимална вредност давања које физичко, односно правно лице може дати политичким субјектима на годишњем нивоу износи 20, односно 200 просечних месечних зарада, то значи да у изборној години, физичко, односно правно лице, збирно за редован рад и изборну кампању могу дати до 40, односно до 400 просечних месечних зарада. Изборна година се сматра оном у којој се одржава било који тип избора, без обзира да ли је реч о локалном, покрајинском или републичком нивоу. Изборна година представља календарску годину у којој се одржава нека од изборних кампања. Уколико се у једној календарској години одржава већи број изборних кампања, ограничења остају иста, те се цео процес третира као једна изборна кампања.

Закон у одредби члана 40. прописује прекршајну одговорност и новчане казне за правно лице, предузетника, као и за физичко лице када се јављају у улози давалаца финансијских средстава и дају прилог политичком субјекту супротно члану 22. став 2. За исти прекршај, уз правно лице, казниће се новчаном казном и одговорно лице у правном лицу, док ће се средства прибављена извршењем прекршаја одузети.

Трошкови изборне кампање
Члан 23.

Трошкови изборне кампање су трошкови политичке активности у току изборне кампање.

Средства прикупљена из јавних и приватних извора за финансирање трошкова изборне кампање могу се користити само за активности из става 1. овог члана.

На свако изнајмљивање термина у медијима примењују се прописи и правила којима се уређује поступање медија у изборној кампањи.

Под трошковима изборне кампање подразумевају се сви они трошкови које изборне листе, односно предлагачи кандидати, праве у циљу представљања и примовисања својих политичких идеја и кандидата. Опсег ових активности је веома широк, те је стога изборним такмацима остављена могућност да на различите начине пошаљу

своје поруке бирачком телу. Са друге стране, то не значи да ће се свака активност, односно настали трошак моћи сврстати у трошкове изборне кампање.

Неколико кључних политичких активности у оквиру изборне кампање могу дати оквире трошковима изборних кампања. То се пре свега односи на трошкове класичне промоције у различитим типовима медија. Ту се мисли на израду постера, плаката, реклама, спотова а потом и на њихово приказивање путем билборда, преко новина, радија, телевизије и путем интернета. Потом су то јавна окупљања у сврху промоције изборних листа или кандидата, а под тим се подразумевају различити типови јавних манифестација као што су митинзи, конвенције, пунктови, конференције за штампу. У трошкове изборне кампање спадају и они трошкови који се тичу консултантских услуга маркетиншких и истраживачких агенција, као и слични послови који помажу у осмишљавању изборних кампања.

У оквиру изборне кампање недозвољеним се сматрају различити типови хуманитарних активности, који су бележени у ранијим изборним процесима, односно разни облици бесплатних услуга који се нуде потенцијалним бирачима, као што су хуманитарна помоћ у храни (брашно, месо, уље..), бесплатни лекарски прегледи или поклањање вредних ствари (апарати, компјутери, аутомобили или чак и куће).

Посебан проблем у ранијим изборним кампањама везан је за обим рекламирања учесника изборне кампање. Став 3. ове одредбе зато упућује на примену правила којима се уређује поступање медија у изборној кампањи. Тумачења и упутства у вези са овим аспектом изборног поступка су у надлежности регулаторних тела у медијима, пре свега Републичке Радиодифузне Агенције (РРА), па је стога ова институција у обавези да ближе уреди право рекламирања кроз формат познат као Изнајмљени Термин (ИТ).

Ако политичка странка користи средства супротно члану 23. Закона, казниће се прописаном новчаном казном за прекршај. Законом је прописана новчана казна за исти прекршај и за одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

Посебан рачун за финансирање изборне кампање Члан 24.

У сврху прикупљања средстава за финансирање изборне кампање, политички субјекат отвара посебан рачун, који се не може користити у друге сврхе.

Политички субјекат, који не поседује рачун из става 1. овог члана, дужан је да га отвори након расписивања избора, а пре проглашења изборне листе.

Сва средства намењена за финансирање изборне кампање уплаћују се на рачун из става 1. овог члана и сва плаћања трошкова изборне кампање врше се са тог рачуна.

Средства прикупљена из приватних извора за редован рад, политички субјекат може користити за трошкове изборне кампање, под условом да их уплати на рачун из става 1. овог члана.

Отварање рачуна из ст. 1. и 2. овог члана за коалицију, односно групу грађана уређује се уговором о образовању тих политичких субјеката.

Посебан рачун о коме ова одредба говори је рачун који је политички субјекат дужан да отвори и користи искључиво у циљу прикупљања средстава за финансирање одређене изборне кампање, као и за плаћање свих трошкова везаних за исту изборну кампању.

Обзиром да се посебан рачун не може користити у друге сврхе, односно да се промет на њему не може обављати ван изборне кампање, у моменту расписивања избора на таквом рачуну не смеју бити новчана средства. Исто тако, моментом проглашења коначних резултата избора, посебан рачун губи намену ради које је отворен и стање на њему мора бити сведено на нулу, било да су приходи кампање једнаки њеним расходима или да се неутрошена средства прикупљена из јавних и приватних извора врате на рачун буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, односно пребаце на рачун странке намењен за финансирање редовног рада. Након тога, политичка странка може да затвори посебан рачун или да га остави без средстава до расписивања следећих избора.

Са становишта Закона није битан укупан број рачуна које ће политичка странка користити у једној изборној кампањи, већ је битна намена рачуна у одређеном периоду, односно његова веза за конкретну кампању према врсти расписаних избора. То значи да политички субјекат који не поседује посебан рачун, мора да га отвори у одређеном периоду (након расписивања избора, а пре проглашења изборне листе). Затим, рачун који је отворен за финансирање одређене изборне кампање (за избор председника Републике, народне посланике, посланике и одборнике) сме да се користи једино у ту сврху и то искључиво од расписивања до проглашења коначних резултата избора.

Иако Закон прави строгу поделу између рачуна који се користи за финансирање трошкова редовног рада и трошкова изборне кампање, у одређеним ситуацијама огледа се њихова повезаност. Најпре, средства која су прикупљена из приватних извора ради финансирања трошкова редовног рада, могу се користити за покривање трошкова изборне кампање, али само под условом да их политички субјекат уплати на рачун намењен за финансирање изборне кампање, како то утврђује став 4. ове одредбе. Даље, пошто моментом проглашења коначних резултата избора, стање на посебном рачуну мора бити сведено на нулу, средства за његово даље одржавање, у случају да се политички субјект не одлучи за његово затварање, морају се обезбедити на рачуну намењеном за редован рад.

Овде посебно треба указати на случај отварања посебног рачуна за сврху изборне кампање у случају локалних избора. Како су локални избори везани за територију јединице локалне самоуправе, и како не морају бити одржани у исто време, односно не морају се истовремено окончати, то политички субјекат који учествује у овим изборним кампањама отвара посебан рачун за оне локалне изборе у којима је регистровао листу, односно кандидата. У случају када је регистровао листу, односно кандидата у више јединица локалне самоуправе, за сваку од њих је у обавези да отвори посебан рачун за изборну кампању.

Ако политичка странка користи средства супротно члану 24. ст. 3. и 4. Закона, казниће се одговарајућом новчаном казном за прекршај. Законом је прописана новчана казна за исти прекршај и за одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

Исто тако, у случају да не отвори посебан рачун за финансирање изборних кампања у складу са одредбом члана 24. Закона, политичка странка и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се прописаном новчаном казном за прекршај.

Изборно јемство Члан 25.

Политички субјекат који је дао изјаву да намерава да користи средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање дужан је да положи изборно јемство у висини средстава из члана 21. ст. 1. и 3. овог закона, распоређених том политичком субјекту.

Изборно јемство из става 1. овог члана састоји се у полагању готовог новца, банкарске гаранције, државних хартија од вредности или у стављању хипотеке за износ јемства на непокретној имовини лица које даје јемство.

Средства изборног јемства из става 2. овог члана достављају се или полажу код министарства надлежног за послове финансија, односно надлежног органа управе аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, у року од три дана од дана проглашења свих изборних листа, односно утврђивања коначне листе кандидата.

У члану 21. став 1. овог закона утврђено је да политички субјект који жели да користи средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање о томе даје изјаву приликом подношења изборне листе, односно кандидатуре. Иако се изјава о коришћењу јавних средстава даје приликом подношења изборне листе, она не представља саставни део изборне документације јер од ње не зависи проглашење изборне листе, већ је неопходан услов за добијање средстава из јавних извора о којим условима говори ова одредба члана 25.

У погледу форме и садржине изборног јемства не постоје посебна правила у овом закону, а како се ова изјава даје органима управе надлежним за послове финансија, они могу ближе да уреде елементе изјаве. Ипак, да би политички субјект могао да добије средства из јавних извора за изборну кампању, потребно да је положи изборно јемство у облику који прописује став 2. ове одредбе или за њега то може да учини и треће лице.

У случајевима када треће лице полаже изборно јемство за политичког субјекта, то се неће сматрати прилогом. Сматраће се прилогом тек уколико се изборно јемство врати оном ко га је положио, па он та средства накнадно да политичком субјекту, или у случају када се држава намири из средстава изборног јемства, па лице које је јемство положило опрости дуг политичком субјекту. У случајевима када изборно јемство постаје прилог, треба водити рачуна о максималној вредности прилога која је дозвољена овим законом (члан 10).

Повраћај средстава
Члан 26.

Изборно јемство се враћа политичком субјекту уколико на изборима освоји најмање 1% важећих гласова, односно најмање 0,2% важећих гласова ако политички субјекат представља и заступа интересе националне мањине, у року од 30 дана од дана проглашења коначних изборних резултата.

Политички субјекат који не освоји број гласова из става 1. овог члана, дужан је да врати добијена средства за која је положио изборно јемство, у року од 30 дана од дана проглашења коначних изборних резултата.

Ако политички субјекат не врати добијена средства за која је положио изборно јемство у року из става 2. овог члана, Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе извршиће повраћај ових средстава из средстава изборног јемства.

5. Вођење евиденција и извештавање

Обавеза вођења књиговодства и евиденција
Члан 27.

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни су да воде књиговодство о свим приходима и расходима.

Књиговодство се води по пореклу, висини и структури прихода и расхода, у складу са прописима који уређују рачуноводство и ревизију.

Надлежни органи сваке године контролишу књиговодствене евиденције прихода и расхода политичких субјеката из става 1. овог члана.

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке дужни су да воде посебну евиденцију о прилозима, поклонима и пруженим услугама без накнаде, односно под условима који одступају од тржишних, као и евиденцију о имовини.

Садржину и начин вођења евиденција из става 4. овог члана ближе уређује директор Агенције за борбу против корупције (у даљем тексту: Агенција).

Подзаконским актима се ближе уређују начин и садржина евиденција о прилозима и о имовини. Поред ових евиденција које подзаконским актима прописује директор Агенције, политички субјект води књиговодство о свих приходима и расходима, односно о целокупном пословању. Књиговодство се води у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, а прописане евиденције о прилозима и о имовини не утичу на начин вођења књиговодства.

Уколико не води евиденцију у складу са чланом 27. Закона, политичка странка ће се сходно члану 39. казнити за прекршај новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 дина-

ра, док је за исти прекршај прописана одговорност и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Годишњи финансијски извештај

Члан 28.

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке, дужни су да подносе Агенцији годишњи финансијски извештај, као и извештај о прилозима и имовини, уз претходно прибављено мишљење овлашћеног ревизора лиценцираног у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, до 15. априла текуће године за претходну годину.

Политички субјекти из става 1. овог члана дужни су да у року од осам дана од дана достављања годишњег финансијског извештаја Агенцији, објаве извештај на свом веб-сајту и доставе га ради објављивања „Службеном гласнику Републике Србије“.

Садржину годишњег финансијског извештаја ближе уређује директор Агенције.

Садржину годишњег финансијског извештаја у смислу ове одредбе прописује директор Агенције. Прописивањем садржине годишњег финансијског извештаја који политички субјекти подносе Агенцији, не укида се обавеза подношења ових извештаја у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији.

Садржина годишњег финансијског извештаја се прописује подзаконским актима које доноси директор Агенције и обухвата целокупно финансијско пословање у једној финансијској години. Овај извештај се сачињава на основу свих књиговодствених евиденција, а не само на основу евиденција прописаних од стране директора Агенције. Управо због тога се у ставу 1. ове одредбе посебно наглашава да се годишњи извештај, као и извештај о прилозима и имовини, подноси Агенцији. Тиме се указује да је годишњи извештај шири и да се Агенцији не подносе само извештаји сачињени на основу података из евиденција које директор Агенције прописује.

На овако сачињени годишњи извештај политички субјекат је дужан да прибави мишљење овлашћеног ревизора пре достављања Агенцији.

Ако не достави годишњи финансијски извештај у складу са чланом 28. став 1. и не објави финансијски извештај на веб-сајту или га не достави „Службеном гласнику Републике Србије“ ради објављивања у року прописаном у члану 28. став 2. Закона, политичка странка и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се новчаном казном за прекршај који је прописан чланом 39. став 1. тач. 12. и 13. и став 2.

Извештај о трошковима изборне кампање

Члан 29.

Политички субјекат који учествује у изборној кампањи дужан је да Агенцији поднесе извештај о трошковима изборне кампање, у року од 30 дана од дана објављивања коначних резултата избора.

Извештај о трошковима изборне кампање садржи податке о пореклу, висини и структури прикупљених и утрошених средстава из јавних и приватних извора.

Извештај о трошковима изборне кампање односи се на период од дана расписивања избора до дана објављивања коначних резултата избора.

Извештај о трошковима изборне кампање објављује се на веб-сајту Агенције.

Садржину извештаја о трошковима изборне кампање ближе уређује директор Агенције.

У случају да не достави извештај о трошковима изборне кампање у складу са чланом 29. Закона, политичка странка ће се сходно члану 39. казнити за прекршај новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара, док је за исти прекршај прописана одговорност и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара

Повраћај средстава из јавних извора Члан 30.

Сва средства из јавних извора која није потрошио у току изборне кампање, политички субјекат је дужан да уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, до дана подношења извештаја.

Сва средства из приватних извора која није потрошио у току изборне кампање политички субјекат је дужан да пренесе на рачун који користи за редован рад, до дана подношења извештаја.

За поступање супротно члану 30. Закона, политичка странка ће се сходно члану 39. казнити за прекршај новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара, док је за исти прекршај прописана одговорност и одговорног лица у политичкој странци или другом политичком субјекту које ће се казнити новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара, а средства прибављена извршењем прекршаја ће се одузети.

Овлашћено лице Члан 31.

Статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичког субјекта, мора бити одређен начин обављања унутрашње контроле финансијског пословања и право чланова, односно бирача који подржавају изборну листу, да се упознају са приходима и расходима политичког субјекта.

Статутом политичке странке, односно уговором о образовању политичког субјекта, мора бити предвиђено именовање лица одговорног за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом (у даљем тексту: овлашћено лице).

Политички субјекат обавештава Агенцију о именовању овлашћеног лица из става 2. овог члана у року од три дана од дана његовог именовања.

Политички субјекат дужан је да у случају било какве промене овлашћеног лица, Агенцију обавести о насталој промени.

Овлашћено лице потписује све финансијске извештаје политичког субјекта и одговорно је за вођење евиденције у вези са финансирањем политичког субјекта.

На захтев Агенције овлашћено лице је дужно да достави књиговодствене податке из члана 27. овог закона на увид и у току финансијске године.

Политички субјекат чува извештаје из чл. 28. и 29. овог закона најмање шест година од дана подношења Агенцији.

Под овлашћеним лицем, како је прецизирано ставом 2. ове одредбе подразумева се лице које је према Агенцији одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига. Овлашћено лице је такође одговорно за контакт са Агенцијом, што значи да се комуникација између Агенције и политичког субјекта у вези са применом овог закона одвија преко овлашћеног лица.

Иако се према Агенцији само једно лице јавља као овлашћено лице политичког субјекта то не значи да не може у политичком субјекту постојати више лица која су овлашћена или одговорна за финансијско пословање. Питање колико и која лица ће бити овлашћена нпр. за прикупљање чланарине до висине која се може уплатити у готовом новцу, или која ће имати право располагања средствима на појединим рачунима политичког субјекта или било које друго право или обавезу у погледу финансијског пословања, је унутрашње питање политичког субјекта. Ова питања се могу решити у складу са прописима и унутрашњим актима политичког субјекта на било који начин за који политички субјект и његови органи сматрају да је подесан. Начин решавања ових и других сличних питања није од утицаја на комуникацију Агенције са овлашћеним лицем како је одређено у одредби овог члана закона.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај политичка странка ако не именује овлашћено лице, не пријави промену овлашћеног лица или о томе не обавести Агенцију, у складу са чланом 31. ст. 3. и 4. Закона. За исти прекршај казниће се и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Овлашћење Агенције Члан 32.

У обављању послова прописаних овим законом, Агенција има право непосредног и неометаног приступа књиговодственој евиденцији и документацији и финансијским извештајима политичког субјекта, као и да ангажује одговарајуће стручњаке и институције. Агенција има и право на непосредан и неометан приступ књиговодственој евиденцији и документацији задужбине или фондације чији је оснивач политичка странка.

Политички субјекат је дужан да на захтев Агенције, у року који одреди Агенција, који не може бити дужи од 15 дана, достави сва документа и информације које су Агенцији потребне за обављање послова прописаних овим законом.

У току изборне кампање политички субјекат је дужан да на захтев и у року који одреди Агенција, који не може бити дужи од три дана, достави податке који су Агенцији потребни за обављање послова прописаних овим законом.

Органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, банке, као и правна и физичка лица која финансирају политичке субјекте, односно која су у њихово име и за њихов рачун обавила одређену услугу, дужни су да, на захтев Агенције, доставе све податке који су Агенцији потребни за обављање послова прописаних овим законом.

У погледу обавезе доставе података утврђене у ставу 4. овог члана не примењују се забране и ограничења утврђене другим прописима.

Овом одредбом Закона уређена су ближе овлашћења Агенције у поступку контроле финансирања политичких активности политичких субјеката. Наиме, политички субјекти имају обавезу подношења годишњег финансијског извештаја и извештаја о трошковима изборне кампање. У циљу спровођења контроле, а у случајевима када се не могу из самих извештаја јасно утврдити све чињенице неопходне за спровођење контроле, Агенција има овлашћење непосредног и неометаног приступа књиговодственој евиденцији и документацији политичког субјекта. Ово подразумева да може да захтева да јој буде стављена на увид сва финансијска документација неопходна за утврђивање чињеница релевантних за поступак контроле. Непосредна и неометана контрола подразумева да Агенцији мора бити омогућен приступ траженој документацији у обиму и на начин који она одреди, било да захтева доставу документације или захтева приступ документацији у просторијама политичког субјекта.

Истим овлашћењем Агенција располаже и у погледу фондација и задужбина чији је оснивач политичка странка. При том, када су у питању фондације и задужбине чији је оснивач политичка странка, Агенција не контролише пословање фондација и задужбина, већ остварује увид у њихову документацију у вези са контролом финансирања политичке странке, која је оснивач фондације или задужбине.

У погледу овлашћења утврђених у ст. 3. до 5. постоје одређене разлике у односу на овлашћења утврђена у ст. 1. и 2. Наиме, установљена овлашћења у ст. 3. до 5. су шира у погледу субјекта према којима Агенција може да их врши, али су садржински ужа. Агенција може захтевати доставу одређених података не само од политичких субјеката, већ и од републичких и покрајинских органа и органа јединица локалне самоуправе, као и од банака и правних и физичких лица која финансирају политичке субјекте. Дакле, круг субјеката је знатно шири. Међутим, као што се може приметити овлашћење се односи само на тражење одређених података потребних за послове контроле, не и документације и евиденције.

Ако политичка странка не омогући Агенцији приступ у складу са одредбом члана 32. став 1. Закона, казниће се за прекршај сходно члану 39. новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара. Иста казна прописана је за политичку странку и ако не достави Агенцији документа, информације и податке у складу са чланом 32. ст. 2. и 3. За исте прекршаје прописана је казна и за одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту од 50.000 до 150.000 динара.

Правно лице, предузетник, као и физичко лице казниће се новчаном казном за прекршај уколико као даваоци финансијских средстава не омогуће Агенцији приступ у складу са чланом 32. став 1, односно ако не доставе податке Агенцији у складу са ставом 4. истог члана. Уз правно лице, закон је прописао кажњавање и одговорног лица у правном лицу за исти прекршај.

Обезбеђивање средстава потребних за обављање послова контроле Члан 33.

Средства за обављање послова контроле трошкова изборне кампање за изборе за председника Републике, изборе за народне посланике, посланике и одборнике, обезбеђују се Агенцији у буџету Републике Србије.

За намену из става 1. овог члана, у буџету Републике Србије обезбеђују се средства у износу не мањем од 1% ако су у питању избори за председника Републике и народне посланике, 0,5% ако су у питању избори за посланике и одборнике у скупштини града, односно 0,25% ако су у питању избори за одборнике у скупштинама општина, од укупног износа средстава који се из буџета Републике Србије издваја за изборну кампању за изборе за народне посланике.

Ако се у једној календарској години одржава више избора, проценат из става 2. овог члана примењује се за сваке изборе.

За потребе обављања послова контроле изборне кампање Агенцији се овом одредбом обезбеђују посебна средства. То је учињено из два разлога. Најпре, тиме се штити статус Агенције као независне институције, јер се обезбеђују средства за процес контроле изборних кампања независно од воље владајуће политичке већине. Са друге стране, пошто се ради о повременим активностима, нема потребе да се ова средства обезбеђују у оквиру редовног рада Агенције. Оног тренутка када се распишу избори, Агенција има право приступа овим средствима.

За сваки изборни процес, без обзира о ком нивоу избора се радило обезбеђују се одређена средства. На републичком нивоу, односно за избор председника и народних посланика, то је 1% од суме која се издваја за изборну кампању, за сваки од ових изборних процеса. На покрајинском и градском нивоу то је 0.5% при чему се сваки градски избори третирају као појединачни, док је на нивоу општина то 0.25%, с тим да се сваки општински избори третирају као појединачни. У складу са овим правилима, Агенцији ће се средства обезбеђивати за сваки изборни циклус без обзира колико се изборних циклуса одвија у једној години, јер је неопходно да се у оквиру сваког од њих обави процес контроле. Назначена средства Агенција може да користи по потреби, што значи да нема обавезу да их користи или потроши у целини.

Средства која се одобравају Агенцији за ову сврху, искористиће се у циљу спровођења независног мониторинга изборних кампања. Преко мреже својих сарадника на терену, односно у градовима и општинама, Агенција ће скупљати податке о активностима изборних листа, односно предлагача кандидата. Прикупљање података подразумева бележење активности и трошкова који настају у поводу њихове реализације. Ови подаци ће бити упоређивани са подацима из извештаја о утрошку средстава у изборној

кампањи изборних листа. Одступања и несагласности између ових података биће ок-
вир у коме ће Агенција усмерити своје даље активности у процесу контроле.

Контрола од стране Државне ревизорске институције
Члан 34.

Агенција након обављене контроле финансијских извештаја политичког субјекта, може
упутити Државној ревизорској институцији захтев за обављање ревизије тих извештаја,
у складу са законом којим се уређује надлежност Државне ревизорске институције.

6. Поступање и одлучивање у случају повреде закона

Поступак
Члан 35.

Поступак у коме се одлучује да ли постоји повреда овог закона и изричу мере у складу
са овим законом, покреће и води Агенција по службеној дужности.

Поступак из става 1. овог члана може се покренути и на основу пријаве физичког или
правног лица.

О покретању поступка из става 1. овог члана Агенција обавештава политичког субјекта.

Агенција може да позове овлашћено лице, као и лице на основу чије пријаве је
покренут поступак, ради прибављања информација, као и да тражи достављање
потребних података у циљу одлучивања о постојању повреде овог закона.

Агенција на основу поднетих извештаја и других података којима располаже врши
контролу финансирања политичких активности политичких субјекта, дакле контро-
лу финансирања редовног рада и изборне кампање. У поступку контроле утврђује да
ли постоје неправилности у погледу примене закона. Будући да је контрола финанси-
рања политичких активности у надлежности Агенције, она ову контролу спроводи по
службеној дужности али је могуће да поступак покрене и по пријави физичког или
правног лица. У случају поднете пријаве, не значи да ће Агенција и покренути посту-
пак провере, односно контроле. Да би се поступак покренуо, потребно је да је прија-
ва основана, односно да је таква да указује на могућу повреду закона. Уколико утврди
основаност пријаве, Агенција спроводи поступак контроле по пријави.

Сходна примена прописа
Члан 36.

У поступку из члана 35. овог закона, који није уређен овим законом, сходно се
примењују одредбе закона који уређује општи управни поступак.

Мера
Члан 37.

Агенција изриче меру упозорења политичком субјекту уколико у поступку контроле утврди недостатке који се могу отклонити.

Уколико политички субјекат не поступи по мери упозорења, до истека рока који је у одлуци одређен, Агенција подноси захтев за покретање прекршајног поступка.

Мера упозорења је мера која се изриче само у случају отклоњивих недостатака, односно у случајевима када се накнадним поступањем политичког субјекта могу отклонити недостаци који су настали. Мера упозорења подразумева да ће уколико политички субјект не отклони недостатак против њега бити покренут прекршајни поступак у циљу утврђивања одговорности.

У случајевима када се недостатак не може отклонити јасно је да нема места ни изрицању овакве мере. Пример неотклоњивог недостатака јесте подношење извештаја после законом прописаног рока. Политички субјект који је после истека рока поднео извештај је у доцњи и ниједним својим актом не може то отклонити. Пример отклоњивог недостатка јесте недостављање комплетног извештаја, те се захтева да се извештај у накнадно остављеном року допуни потребним елементима, било да нпр. не садржи све обрасце или нема сву потребну пратећу документацију. У случају непоступања по мери упозорења, Агенција подноси захтев за покретање прекршајног поступка. Прекршајни поступак није тиме још увек покренут. Поступак покреће суд, својом одлуком, уколико нађе да је захтев за покретање поступка основан.

Уколико не поступи по изреченој мери упозорења (члан 37. став 2. Закона), политичка странка као и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту казниће се одговарајућом прописаном новчаном казном за прекршај.

7. Казнене одредбе

Кривично дело
Члан 38.

Ко даје, односно у име и за рачун политичког субјекта прибави средства за финансирање политичког субјекта противно одредбама овог закона у намери да прикрије извор финансирања или износ прикупљених средстава политичког субјекта, казниће се затвором од три месеца до три године.

Ако су извршењем дела из става 1. овог члана дата или примљена средства у износу који прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од шест месеци до пет година.

Ко изврши насиље или прети насиљем, доводи у неравноправан положај или ускрати неко право или на закону засновани интерес физичком или правном лицу због чињенице да је дало прилог политичком субјекту, казниће се затвором од три месеца до три године.

Средства из ст. 1. и 2. овог члана одузеће се.

Прекршаји политичког субјекта
Члан 39.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај политичка странка, ако:

- 1) прими средства супротно члану 8. став 3. овог закона;
- 2) не објави давање у складу са чланом 10. ст. 3. и 4. овог закона;
- 3) поступа супротно члану 11. овог закона;
- 4) поступа противно забрани из члана 12. став 3. овог закона;
- 5) поступа противно забрани из члана 13. овог закона;
- 6) стиче приход супротно члану 14. овог закона;
- 7) не уплати средства у складу са чланом 15. овог закона;
- 8) отвори више рачуна супротно члану 18. овог закона;
- 9) користи средства супротно чл. 19. и 23. и члану 24. ст. 3. и 4. овог закона;
- 10) не отвори посебан рачун за финансирање изборних кампања у складу са чланом 24. овог закона;
- 11) не води евиденцију у складу са чланом 27. овог закона;
- 12) не достави годишњи финансијски извештај у складу са чланом 28. став 1. овог закона;
- 13) не објави финансијски извештај на веб-сајту или га не достави „Службеном гласнику Републике Србије” ради објављивања, у року прописаном у члану 28. став 2. овог закона;
- 14) не достави извештај о трошковима изборне кампање у складу са чланом 29. овог закона;
- 15) поступи супротно члану 30. овог закона;
- 16) не именује овлашћено лице, не пријави промену овлашћеног лица или о томе не обавести Агенцију, у складу са чланом 31. ст. 3. и 4. овог закона;
- 17) не омогући Агенцији приступ у складу са чланом 32. став 1. овог закона;

18) не достави Агенцији документа, информације и податке у складу са чланом 32. ст. 2. и 3. овог закона;

19) не поступи по изреченој мери упозорења (члан 37. став 2).

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у политичкој странци или другом политичком субјекту новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Средства прибављена извршењем прекршаја из става 1. тач. 1), 3) до 7), 9) и 15) овог члана одузеће се.

Прекршаји давалаца финансијских средстава Члан 40.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице ако:

- 1) да прилог политичком субјекту супротно чл. 9. и 10. и члану 22. став 2. овог закона;
- 2) не омогући Агенцији приступ у складу са чланом 32. став 1. овог закона;
- 3) не достави податке Агенцији у складу са чланом 32. став 4. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара.

(4) За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

(5) Средства прибављена извршењем прекршаја из става 1. тачка 1) овог члана одузеће се.

Застарелост покретања прекршајног поступка Члан 41.

Прекршајни поступак за прекршаје из чл. 39. и 40. овог закона не може се покренути ако протекне пет година од дана када је прекршај учињен.

У досадашњој пракси јављали су се проблеми у погледу тумачења и примене одредби о застарелости прекршаја и са тим повезаних питања, превасходно када се сматра да је прекршај учињен – да ли када је објективно извршен, односно када је извршилац поступао или био дужан да поступа или онда када се сазнало за извршење прекршаја. Будући да су досадашњи рокови застарелости били кратки (1 година) ова питања су стварала велике проблеме, нарочито ако се томе дода и чињеница да се поступак покреће одлуком Прекршајног суда, а не самим захтевом за покретање прекршајног поступка. Могуће је захтев поднети у оквиру рока застарелости, али у

појединим случајевима судске праксе заузима се став да и одлука суда о основаности захтева мора бити донета у оквиру рока застарелости.

Продужавањем рока застарелости на 5 година од дана када је прекршај учињен ови проблеми се решавају, те без обзира на тумачења мања је вероватноћа да прекршај неће моћи да буде процесуиран због протеча рока застарелости.

Губитак права на добијање средстава из јавних извора Члан 42.

У случају осуде за кривично дело из члана 38. овог закона или ако политичка странка или одговорно лице у политичком субјекту буду кажњени за прекршај прописан у члану 39. овог закона, политички субјект губи право на добијање средстава из јавних извора намењених финансирању политичког субјекта, у износу одређеном на начин прописан у ст. 2. до 4. овог члана.

Износ средстава из става 1. овог члана не може бити мањи од износа средстава прибављених извршењем кривичног дела или прекршаја, а највише до 100% износа средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину.

Ако је износ средстава прибављених извршењем кривичног дела, односно прекршаја мањи од 10% средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину, износ средстава из става 1. овог члана не може бити мањи од 10% средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину.

Износ средстава из става 1. овог члана одређује се сразмерно изреченој казни за учињено кривично дело или прекршај, у складу са правилима прописаним у ст. 2. и 3. овог члана.

Решење о губитку права на добијање средстава из јавних извора намењених за финансирање редовног рада политичког субјекта за наредну календарску годину, у коме се утврђује и њихов износ, доноси Агенција и против њега се може покренути управни спор.

Поред кривичне и прекршајне санкције која се изриче у случају да се утврди кривична или прекршајна одговорност због повреде овог закона, политичком субјекту се изриче и административна мера губитка права на средства из јавних извора за наредну календарску годину, у односу на годину у којој је правоснажно осуђен. Износ средстава на који се губи право зависи од тежине извршеног дела и степена утврђене одговорности, а може се кретати од 10% до 100% износа средстава. Надлежност за изрицање ове мере је поверена Агенцији за борбу против корупције. Решење којим се изриче мера губитка права на добијање средстава из јавних извора може бити донето тек по правоснажности осуде за кривично дело, односно прекршај. У решењу се наводи и у ком проценту се губи право на средства из јавних извора.

Обустава преноса средстава из јавних извора
Члан 43.

После покретања кривичног поступка за кривично дело из члана 38. овог закона или прекршајног поступка за прекршај из члана 39. овог закона, на захтев Агенције, министарство надлежно за послове финансија, односно надлежни орган управе аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, доноси одлуку о привременој обустави преноса средстава из јавних извора политичком субјекту до доношења правноснажне одлуке у кривичном, односно прекршајном поступку.

Против одлуке надлежног органа управе аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе из става 1. овог члана, може се изјавити жалба надлежном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Против одлуке министарства из става 1. овог члана и одлуке надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе из става 2. овог члана може се покренути управни спор.

Управни суд је дужан да одлучи у року од 30 дана од дана достављања тужбе у управном спору из става 3. овог члана.

Обустава преноса средстава из јавних извора је привремена мера која се може изрећи после покретања кривичног или прекршајног поступка, због сумње да постоји повреда овог закона. Смисао ове мере је да се спречи могућа злоупотреба средстава из јавних извора и да се истовремено утиче на ефикасност поступка, будући да је досадашња пракса била да лица против којих се поступак води својим пасивним држањем, неучествовањем у поступку одуговлаче окончање поступка.

Доношење одлуке о обустави средстава из јавних извора, за разлику од мере губитка права на средства из јавних извора не долази по аутоматизму, самим покретањем поступка, већ органу надлежном за пренос средстава, Агенција може поднети захтев за изрицање ове мере. Ценећи све наводе из захтева, надлежни орган доноси одлуку, уколико сматра да је захтев основан.

Да ли ће Агенција поднети овакав захтев зависи од околности конкретног случаја, превасходно од тежине дела за које се поступак води, као и од чињенице да ли је против политичког субјекта већ раније вођен поступак за исто или слично дело, да ли је оглашаван кривим за исто или слично дело, дакле да ли политички субјект показује тенденцију понављања противправног понашања.

8. Прелазне и завршне одредбе

Члан 44.

Поступци контроле рада политичких странака започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник РС”, бр. 72/03, 75/03 – исправка, 97/08 и 60/09 – одлука УС).

Члан 45.

Подзаконски акти предвиђени овим законом донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети у складу са Законом о финансирању политичких странака („Службени гласник РС”, бр. 72/03, 75/03 – исправка, 97/08 и 60/09 – одлука УС), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 46.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о финансирању политичких странака („Службени гласник РС”, бр. 72/03, 75/03 – исправка, 97/08 и 60/09 – одлука УС), изузев члана 4, који престаје да важи 1. јула 2012. године.

Члан 47.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чл. 16. и 17. који ступају на снагу 1. јула 2012. године.

У овој одредби је утврђен такозвани *vacation legis* у погледу примене одредби чланова 16. и 17. овог закона, који ступају на снагу тек од јула 2012. године, докле је у примени члан 4. ранијег закона. Овакво решење је логично јер ове одредбе регулишу питање поделе средстава из јавних извора за редован рад политичких субјеката и другачији модел расподеле ових средстава примењује се после наредних редовних парламентарних избора. Имајући у виду овај нови законски модел, то ће већини учесника изборних кампања унапред бити јасан оквир да уреде своје будуће односе.

Анекс

Број: 014-110-00-7/2011-01

На основу чл. 27. став 5, 28. став 3. и 29. став 5. Закона о финансирању политичких активности („Службени гласник РС”, бр. 43/11), Директор Агенције за борбу против корупције, доноси дана 21. септембра 2011. године

Правилник о евиденцијама прилога и имовине, годишњем финансијском извештају и извештају о трошковима изборне кампање политичког субјекта
(Сл. гласник РС бр. 72/11)
Основни текст на снази од 06.10.2011, у примени од 06.10.2011

I. Основне одредбе

Члан 1.

- (1) Овим правилником ближе се уређују форма, садржина и начин вођења евиденција о прилозима и о имовини и форма, садржина и начин подношења годишњег финансијског извештаја и извештаја о трошковима изборне кампање, који су прописани Законом о финансирању политичких активности (у даљем тексту: Закон).
- (2) Обрасци евиденција и извештаја прописани су овим правилником и његов су саставни део.
- (3) Евиденције које воде политички субјекти су:
 - 1) Евиденција о прилозима које је примио политички субјект;
 - 2) Евиденција о имовини политичког субјекта;
- (4) Извештаји које Агенцији за борбу против корупције (у даљем тексту: Агенција) подноси политички субјекти су:
 - Годишњи финансијски извештај и
 - Извештај о трошковима изборне кампање.

II. Евиденције о прилозима и имовини

Евиденција о прилозима

Члан 2.

- (1) Политички субјект води евиденцију о свим прилозима које је примио од правних, физичких лица и међународних политичких удружења за финансирање редовног рада и изборне кампање.
- (2) Евиденција се води по даваоцима прилога, по врсти прилога (новчани прилог, поклон, услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних) и хронолошки.
- (3) У евиденцији из става 1. овог члана као новчани прилог евидентира се и отпуст дуга уз напомену да је прилог дат у форми отпуста дуга.
- (4) У случају коалиције, као политичког субјекта, коалициним споразумом се одређује члан коалиције који води евиденцију о прилозима које прима коалиција.
- (5) Чланови коалиције воде и сопствене евиденције о прилозима.
- (6) Евиденција из става 1. води се на Обрасцу Е-1.

Вредност неновчаних прилога

Члан 3.

- (1) Вредност прилога датог у виду услуге пружене без накнаде или у виду поклона исказује се као тржишна вредност пружене услуге, односно датог поклона.
- (2) Вредност прилога датог у виду услуге пружене под условима који одступају од тржишних процењује се с обзиром на одступања од уобичајене цене, рока и места извршења услуге.
- (3) Одступања из ст. 1. и 2. овог члана се морају назначити у уговору о пружању услуга или о поклону или у рачуну издатом за пружену услугу.
- (4) Вредност прилога из става 2. овог члана исказује се као разлика између тржишне и уговорене вредности пружене услуге.
- (5) Услуга пружена под условима који одступају од тржишних пружена од стране физичког лица које није регистровано код надлежног органа за пружање такве услуге евидентира се као услуга пружена без накнаде.

Евиденција о имовини

Члан 4.

- (1) Политичка странка води евиденцију о имовини по врсти (стална имовина, обртна имовина, капитал, дугорочна резервисања и обавезе, ванбилансна актива и ванбилансна пасива).
- (2) У делу евиденције који се односи на сталну имовину исказују се подаци о нематеријалним улагањима, некретнинама, постројењима и опреми, учешћу у капиталу задужбина чији је оснивач политички субјект, основним средствима у припреми и авансима за основна средства и о осталим непоменутиим основним средствима, а која се евидентирају у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.
- (3) У делу евиденције који се односи на обртну имовину исказују се подаци о залихама, краткорочним потраживањима, готовини и готовинским еквивалентима и о осталој непоменутој пословној имовини, а која се евидентира у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.
- (4) У делу евиденције који се односи на капитал исказују се подаци о основном капиталу, нераспоређеној добити и губитку, као и о насталим променама у току године на овим позицијама.
- (5) У делу евиденције који се односи на дугорочна резервисања и обавезе исказују се подаци о дугорочним обавезама, краткорочним финансијским обавезама, обавезе по основу зарада, ауторских хонорара и уговора о делу и о осталим непоменутиим обавезама, а које се евидентирају у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.
- (6) У делу евиденције који се односи на ванбилансну активу исказују се подаци о потраживањима политичког субјекта по основу положеног изборног јемства и о осталим позицијама ванбилансне активе које се евидентирају у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.
- (7) У делу евиденције који се односи на ванбилансну пасиву исказују се подаци о обавезама политичког субјекта по основу положеног изборног јемства и о осталим позицијама ванбилансне пасиве које се евидентирају у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.
- (8) Евиденција из става 1. овог члана води се на Обрасцу Е-2.

Начин вођења евиденција

Члан 5.

- (1) Евиденције из чл. 2. и 3. овог правилника воде се према времену настанка промена (хронолошки), на основу уредне и веродостојне документације (извештаји о променама и стању средстава на рачуну, благајнички налози и дневници, пописне листе, уговори, рачуни, записници о примопредаји, потврде о пријему, обрачуни, писмене изјаве даваоца прилога, пружаоца услуге и др.).

- (2) Евиденција из члана 2. и 3. овог правилника воде се у електронској и писаној форми, на обрасцима евиденција прописаним овим правилником. Подаци у електронској и писаној форми евиденције су истоветни.
- (3) Писана форма евиденције на свакој страни у горњем левом углу садржи ознаку обрасца евиденције, испод које је исписан назив врсте евиденције и ознака године за коју се евиденција води, у доњем десном углу садржи назив политичког субјекта и у доњем десном углу садржи редни број стране и укупан број страна евиденције.
- (4) Евиденције из чл. 2. и 3. овог правилника воде се за период од 1. јануара до 31. децембра и закључују се 31. децембра за текућу годину у складу са прописима о рачуноводству и ревизији. Писане форме евиденције се закључују стављањем датума и места закључења евиденције, потписом овлашћеног лица из члана 31. Закона и печатом политичког субјекта на последњој страни евиденције.
- (5) Износи и вредности у евиденцијама из чл. 2. и 3. исказују се у динарима.

III. Годишњи финансијски извештај

Садржина годишњег финансијског извештаја

Члан 6.

- (1) Годишњи финансијски извештај се сачињава на Обрасцу И-1, који је прописан овим правилником.
- (2) Извештај из става (1) овог члана садржи податке о политичком субјекту, односно регистрованој политичкој странци, приходима и расходима и имовини политичког субјекта, односно регистроване политичке странке.
- (3) Извештај из става (1) овог члана се сачињава на основу књиговодствене документације, евиденција прописаних овим правилником и пратеће веродостојне документације (извештаји о променама и стању средстава на рачуну, благајнички налози и дневници, пописне листе, уговори, рачуни, записници о примопредаји, потврде о пријему, обрачуни, писмене изјаве даваоца прилога, пружаоца услуге и др.)
- (4) Извештај из става (1) овог члана обухвата и приходе и расходе изборних кампања спроведених у години за коју се извештај подноси.
- (5) Приходи и расходи у годишњем финансијском извештају се приказују за период од 1. јануара до 31. децембра године за коју се извештај подноси.
- (6) Износи и вредности у извештају се приказују у динарима.
- (7) Образац И-1 на првој страни у горњем левом углу садржи знак Агенције, а на свакој следећој страни исписан текст “Годишњи финансијски извештај” и ознаку године за коју се извештај подноси. У горњем десном углу на свакој страни

садржи назив политичког субјекта који извештај подноси, испод кога је на првој страни исписана програмски додељена шифра којом се потврђује регистрација електронске форме извештаја и датум подношења електронске форме извештаја. У доњем десном углу садржи редни број стране и укупан број страна извештаја.

- (8) Образац И-1 састоји се из четири дела: I Општи подаци, II Приходи политичког субјекта, III Расходи политичког субјекта и IV Имовина, капитал и обавезе политичког субјекта.
- (9) У делу I Општи подаци Обрасца И-1 уносе се подаци о:
- 1) политичком субјекту - наводећи врсту политичког субјекта, назив и скраћени назив; седиште и адресу; број телефона; веб сајт; имејл адресу; порески идентификациони број; матични број; шифру делатности; датум, број и место овере коалиционог споразума или споразума о образовању групе грађана; бројеве рачуна, називе пословних банака у којима су рачуни отворени, врсте рачуна и намене рачуна;
 - 2) задужбинама и фондацијама чији је оснивач политички субјект – наводећи назив; циљеве оснивања; матични број; датум оснивања/пререгистрације;
 - 3) овлашћеном лицу из члана 31. Закона – наводећи име и презиме; датум именовања; функцију у политичком субјекту; ЈМБГ, адресу, контакт телефон и имејл;
 - 4) чланству у међународним политичким удружењима – наводећи назив међународног политичког удружења чији је политички субјект члан; врсту чланства и датум ступања у чланство.
- (10) Подаци из става (9), тачка 3) овог члана који се односе на јединствени матични број, адресу, контакт телефон и имејл овлашћеног лица из члана 31. Закона и подаци из става (9), тачка 4) овог члана користе се искључиво за потребе контроле годишњег финансијског извештаја и не објављују се на веб сајту политичког субјекта нити у “Службеном гласнику Републике Србије”
- (11) У делу II Приходи политичког субјекта Обрасца И-1 уносе се подаци о:
- 1) новчаним средствима из јавних извора - наводећи за сваки извор новчаних средстава (републички буџет, покрајински буџет и буџет сваке јединице локалне самоуправе, односно градске општине) годишњи износ пренетих новчаних средстава; број рачуна на који су средства пренета; основ преноса средстава (финансирање редовног рада или изборне кампање); број и назив документа на основу ког се уносе подаци;
 - 2) услугама и добрима - наводећи назив органа или организације која је услугу пружила или добро дала; вредност добра или услуге; место пружања услуге или давања добра; основ пружања услуге или давања добра; опис услуге или добра, датум пријема, и број и назив документа на основу ког се уносе подаци;

- 3) прилозима физичких лица - наводећи име и презиме даваоца прилога; место пребивалишта даваоца прилога; адресу даваоца прилога; ЈМБГ даваоца прилога; укупан износ новчаних давања у оквиру кога се уноси укупан износ чланарине у случају да је давалац прилога члан политичке странке, укупан износ новчаних прилога и збир новчаних прилога и чланарине; укупан износ неновчаних прилога; укупну вредност давања; намену давања и напомене;
 - 4) прилозима правних лица и међународних политичких удружења - наводећи назив даваоца прилога; седиште даваоца прилога, адресу даваоца прилога, матични број даваоца прилога; укупан износ новчаних прилога; укупан износ неновчаних прилога; укупну вредност прилога; намену прилога и напомене;
 - 5) приходима од чланарине – наводећи укупно укалкулисану чланарину чланова, укупно наплаћену чланарину и напомене;
 - 6) приходима од имовине политичког субјекта – наводећи врсту имовине на основу које се остварују приходи (покретна, непокретна имовина или камата на улоге); опис имовине (грађевински објекти, пословни простор, земљишна парцела и др.) и место и адресу где се имовина налази; износ наплаћеног прихода; име и презиме/назив корисника имовине; датум закључења уговора; правни основ за стицање прихода (купопродаја, закуп или уговор о штедњи) и напомене.
 - 7) свим другим приходима који се као такви евидентирају у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, а нису обухваћени у тач. 1) до 6).
- (12) Подаци из става (11), тачка 3) овог члана који се односе на адресу физичког лица даваоца прилога, ЈМБГ даваоца прилога, укупан износ чланарине и укупан износ новчаних прилога у случају да је давалац прилога члан политичке странке и подаци из става (11), тачка 6) овог члана који се односе на име и презиме/назив корисника имовине политичког субјекта користе се искључиво за потребе контроле годишњег финансијског извештаја и не објављују се на веб сајту политичког субјекта нити у “Службеном гласнику Републике Србије”
- (13) У делу III Расходи политичког субјекта Обрасца И-1 уносе се подаци о:
- 1) режијским и текућим трошковима - наводећи према месту настанка трошак закупа простора, комуналне трошкове (електрична струја, грејање, вода и сл.), трошкове комуникације (фиксна и мобилна телефонија, интернет, директна пошта и сл.), остале трошкове, укупан износ свих трошкова према месту настанка и напомене;
 - 2) трошковима рекламног материјала и публикација - наводећи према врсти рекламног материјала (плакати, брошуре, публикације, билборди, леци и др.) трошак дизајна и израде, штампе и дистрибуције рекламног материјала, укупан износ трошка за сваку врсту рекламног материјала и напомене;

- 3) трошковима јавних догађаја – наводећи према врсти јавног догађаја (страначка конвенција, изборна конвенција, митинг, трибина, конференција за штампу и други типови јавних догађаја) трошак закупа простора, организације, техничке припреме, путне и остале трошкове, укупан износ трошка за сваку врсту јавног догађаја и напомене.
 - 4) зарадама – наводећи укупне износе трошкова за бруто зараде и доприносе на терет послодаваца по основу зарада, ауторских хонорара и уговора о делу, као и напомене
 - 5) трошковима стручног усавршавања и оспособљавања, међународне сарадње и рада са чланством – наводећи врсте активности, износ трошка за сваку врсту активности и напомене;
 - 6) свим другим трошковима који се као такви евидентирају у складу са прописима о рачуноводству и ревизији, а нису обухваћени у тач. 1) до 5).
- (14) Сви трошкови се исказују са урачунатим порезима.
- (15) У делу IV Имовина, капитал и обавезе политичког субјекта Обрасца И-1 уносе се подаци о врсти, стању на дан 1. јануара и 31. децембра године за коју се извештај подноси и нето вредности:
- 1) сталне имовине - нематеријалних улагања, некретнине, постројења и опрема (земљиште, грађевински објекти, пословног простора, опреме, инвестиционе некретнине), учешћа у капиталу задужбина, основних средстава у припреми и аванса за основна средства, осталих непоменутих основних средстава;
 - 2) обртне имовине - залиха (дати аванси за робу, дати аванси за услуге и остало), краткорочних потраживања, готовинских еквивалената и готовине (хартије од вредности; динарски и девизни рачуни, благајна), остале непоменуте пословне имовине;
 - 3) капитала;
 - 4) дугорочних резервисања и обавеза – дугорочне обавезе (дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (краткорочни кредити, обавезе из пословања и остале краткорочне обавезе), обавеза по основу зарада, ауторских хонорара и уговора о делу (укупно бруто зарада и доприноси на терет послодавца) и осталих непоменутих краткорочних обавеза;
 - 5) ванбилансне активе – потраживања по основу положеног изборног јемства и осталих позиција и
 - 6) ванбилансне пасиве – обавеза по основу положеног изборног јемства и осталих позиција.

- (16) Новчана средства која један организациони део пренесе другом организационом делу унутар политичке странке не сматра се расходом/приходом.
- (17) Новчана средства која унутар коалиције као политичког субјекта један коалициони партнер пренесе осталим партнерима у складу са одредбама коалиционог споразума о расподели средстава за финансирање редовног рада сматра се расходом за оног ко средства преноси, а приходом за оног ко средства прима.

IV. Извештај о трошковима изборне кампање

Садржина извештаја о трошковима изборне кампање
Члан 7.

- (1) Извештај о трошковима изборне кампање подноси се на Обрасцу И-2.
- (2) Извештај о трошковима изборне кампање се сачињава на основу књиговодствене документације, евиденција прописаних овим правилником и пратеће веродостојне документације (извештаји о променама и стању средстава на рачуну, благајнички налози и дневници, пописне листе, уговори, рачуни, записници о примопредаји, потврде о пријему, обрачуни, писмене изјаве даваоца прилога, пружаоца услуге и др.)
- (3) Износи и вредности у извештају се приказују у динарима.
- (4) Образац И-2 на првој страни у горњем левом углу садржи знак Агенције, а на свакој следећој страни исписан текст “Извештај о трошковима изборне кампање” и ознака избора за које се извештај подноси. У горњем десном углу на свакој страни садржи назив политичког субјекта који извештај подноси, испод кога је на првој страни исписана програмски додељена шифра којом се потврђује регистрација електронске форме извештаја и датум подношења електронске форме извештаја. У доњем десном углу садржи редни број стране и укупан број страна извештаја.
- (5) Образац И-2 састоји се из четири дела: I Општи подаци, II Приходи политичког субјекта у изборној кампањи, III Трошкови изборне кампање и IV Изборно јемство.
- (6) У делу I Општи подаци Обрасца И-2 уносе се подаци о:
 - 1) политичком субјекту - наводећи врсту политичког субјекта, назив и скраћени назив; седиште и адресу; број телефона; веб сајт; имејл адресу; порески идентификациони број; матични број; шифру делатности; датум, број и место овере коалиционог споразума или споразума о образовању групе грађана; називе коалиционих партнера у случају коалиције; бројеве посебних рачуна за финансирање изборне кампање, називе пословних банака у којима су рачуни отворени, врсте рачуна;

- 2) овлашћеном лицу из члана 31. Закона – наводећи име и презиме; датум именовања; функцију у политичком субјекту; ЈМБГ, адресу, контакт телефон и имејл.
- (7) Подаци из става (6), тачка 2) овог члана који се односе на јединствени матични број, адресу, контакт телефон и имејл овлашћеног лица из члана 31. Закона, користе се искључиво за потребе контроле годишњег финансијског извештаја и не објављују се на веб сајту политичког субјекта нити у “Службеном гласнику Републике Србије”
- (8) У делу II Приходи политичког субјекта у изборној кампањи Обрасца И-2 уносе се подаци о:
 - 1) новчаним средствима из јавних извора – наводећи за сваки извор новчаних средстава (републички буџет, покрајински буџет и буџет сваке јединице локалне самоуправе, односно градске општине) износ првог и другог примљеног дела и датум пријема, као и укупан износ примљених средстава; износ утрошених и враћених средстава у буџет, као и датум враћања у буџет;
 - 2) услугама и добрима из јавних извора – наводећи назив органа или организације која је услугу пружила или добро дала; вредност добра или услуге; опис услуге или добра, датум пријема, активност за коју је примљена услуга или добро дато и назив и број документа на основу ког се уносе подаци;
 - 3) прилозима физичких лица - наводећи име и презиме даваоца прилога; место пребивалишта даваоца прилога; адресу даваоца прилога; ЈМБГ даваоца прилога; укупан износ новчаних прилога; укупан износ неновчаних прилога; укупну вредност прилога и напомене;
 - 4) прилозима правних лица и међународних политичких удружења - наводећи назив даваоца прилога; седиште даваоца прилога, адресу даваоца прилога, матични број даваоца прилога; укупан износ новчаних прилога; укупан износ неновчаних прилога; укупну вредност прилога и напомене;
 - 5) сопственим средствима – наводећи број рачуна за финансирање редовног рада са кога су средства пренета; износ пренетих средстава; износ утрошених средстава и износ враћених средстава на рачун за финансирање редовног рада;
 - 6) кредитима и зајмовима – наводећи назив пословне банке или друге финансијске организације која је одобрила кредит/зајам; износ одобрених средстава; износ утрошених средстава; износ пренетих средстава на рачун за финансирање редовног рада; врсту и вредност обезбеђења кредита/зајма; период отплате кредита/зајма и напомене посебно за кредите и зајмове одобрене под условима који одступају од тржишних, а посебно за кредите и зајмове који су одобрени под тржишним условима;

- (9) Подаци из става (8), тачка 3) овог члана који се односе на адресу физичког лица даваоца прилога и ЈМБГ даваоца прилога користе се искључиво за потребе контроле Извештаја о трошковима изборне кампање и не објављују се на веб сајту Агенције.
- (10) У делу III Трошкови изборне кампање Обрасца И-2 уносе се подаци о:
- 1) трошковима изборног материјала – наводећи укупну цену, цену по комаду, број израђених комада, име и презиме/назив извршиоца услуге и напомене за сваку врсту промотивног материјала (летак, брошура, новине, плакат, билборд и други промотивни материјал) и за сваки посебни облик у оквиру сваке врсте промотивног материјала (летак 1, летак 2..., брошура 1, брошура 2...), као и друге трошкове дистрибуције;
 - 2) трошковима јавних догађаја – наводећи цену, место одржавања јавног догађаја, датум одржавања јавног догађаја, име и презиме/назив извршиоца услуге и напомене за сваку врсту јавног догађаја (митинг, конвенција, други типови јавних манифестација и конференције за штампу) и за сваки посебни облик у оквиру сваке врсте јавног догађаја (митинг 1, митинг 2... конвенција 1, конвенција 2...);
 - 3) трошковима оглашавања – наводећи цену, име и презиме/назив извршиоца услуге и напомене за сваку врсту оглашавања на телевизији, радију, интернету и у штампи (спот, оглас, закупљени термин, банер, посебан сајт изборне кампање) и за сваки посебни облик у оквиру сваке врсте оглашавања (спот 1, спот 2... оглас 1, оглас 2...), као и остале трошкове оглашавања;
 - 4) осталим трошковима изборне кампање – наводећи цену, име и презиме/назив извршиоца услуге и напомене за трошкове овере потписа подршке бирача, остале путне трошкове, комуналне и режијске трошкове, трошкове закупа посебног простора у изборној кампањи, комуникације, додатног ангажовања људства, ангажовања маркетиншке агенције, опреме, јавномнењских истраживања (посебно за свако јавномнењско истраживање) и остале непоменуте трошкове.
- (11) Подаци из става (10) овог члана који се односе на име и презиме/назив извршиоца услуге користе се искључиво за потребе контроле Извештаја о трошковима изборне кампање и не објављују се на веб сајту Агенције.
- (12) Сви трошкови се исказују са урачунатим порезима.
- (13) У случају када су трошкови повезани те се више врста трошка не може раздвојити, тако повезани трошкови се приказују у оквиру ставке која чини претежни део трошка уз обавезну напомену који су трошкови обухваћени том ставком.
- (14) Неће се сматрати трошком изборне кампање трошак који настане за време изборне кампање, а иначе настаје у вези са редовним радом политичког субјекта и измирен је са рачуна за финансирање редовног рада.

- (15) У делу IV Изборно јемство Обрасца И-2 уносе се подаци о износу и даваоцу изборног јемства, као и посебни подаци за сваку врсту изборног јемства и то:
- 1) за новац – број рачуна са кога и на који је изборно јемство уплаћено;
 - 2) за банкарску гаранцију – назив банке која је гаранцију дала, врста обезбеђења банкарске гаранције и њен детаљан опис и име и презиме/назив јемца за банкарску гаранцију;
 - 3) за државне хартије од вредности – датум доспевања и име и презиме/назив лица које држи хартије од вредности у портфељу;
 - 4) за хипотеку на непокретности – опис и адресу непокретности; процењену вредност непокретности и име и презиме/назив власника непокретности;
- (16) Подаци у делу IV Изборно јемство Обрасца И-2 који се односе на адресу даваоца изборног јемства користе се искључиво за потребе контроле Извештаја о трошковима изборне кампање и не објављују се на веб сајту Агенције

V. Начин подношења извештаја

Члан 8.

- (1) Политички субјект који има представнике у представничким телима и свака регистрована политичка странка подноси Агенцији до 15. априла текуће године за претходну годину годишњи финансијски извештај прописан овим правилником заједно са мишљењем овлашћеног ревизора лиценцираног у складу са прописима о рачуноводству и ревизији.
- (2) Политички субјект који учествује у изборној кампањи дужан је да у року од 30 дана од дана објављивања коначних резултата избора Агенцији поднесе извештај о трошковима изборне кампање који садржи податке о пореклу, висини и структури прикупљених и утрошених средстава из јавних и приватних извора.
- (3) Извештаји из ст. 1. и 2. овог члана се подносе у електронској и у писаној форми. Извештаји се сматрају потпуним када су поднети у обе форме.
- (4) Извештај је поднет у року из става 1. и 2. овог члана када је у том року поднет у електронској форми. Писана форма извештаја доставља се најкасније у року од 8 дана од дана када је поднет електронској форми.
- (5) Извештаји из става 1. и 2. овог члана се подносе у електронској форми уношењем извештаја сачињених на Обрасцу И-1 и Обрасцу И-2 у апликативни софтвер Агенције уз коришћење програмски генерисане шифре.
- (6) Приликом подношења извештаја у електронској форми програмски се спроводи логичко-рачунска контрола извештаја.

- (7) По извршеној провери подносицу извештаја се додељује посебна шифра којом се потврђује регистрација извештаја.
- (8) Писана форма извештаја садржи посебну шифру којом се потврђује регистрација извештаја, датум електронског подношења извештаја, датум и место сачињавања писане форме извештаја, потпис овлашћеног лица из члана 31. Закона, печат политичке странке, односно у случају коалиције, печате политичких странака чланова коалиције.
- (9) Подаци у електронској и у писаној форми извештаја морају бити истоветни.
- (10) Уз писану форму годишњег финансијског извештаја прописаног овим правилником подноси се и мишљење овлашћеног ревизора на извештај, као и фотокопија регистрованог редовног годишњег финансијског извештаја (биланс стања, биланс успеха, статистички анекс, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу и напомене уз финансијске извештаје), који политички субјект подноси надлежном органу у складу са Законом о рачуноводству и ревизији.
- (11) Фотокопија регистрованог редовног годишњег финансијског извештаја из става (10) овог члана оверава се печатом политичког субјекта.

VI. Прелазне и завршне одредбе

Члан 9.

- (1) Политички субјекти и све регистроване политичке странке као почетно стање у Евиденцији о имовини (Образац Е-2) за 2011. годину уносе стање на прописаним позицијама на дан ступања на снагу овог правилника.
- (2) Политички субјекти и све регистроване политичке странке Годишњи финансијски извештај за 2011. годину сачињавају и на основу Евиденције о имовини и Евиденције о прилозима које су водили на основу Правилника о садржини евиденција и извештаја политичких странака („Сл. Гласник РС”, бр. 17/10).
- (3) Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важе Правилник о садржини евиденција и извештаја политичких странака („Сл. Гласник РС”, бр. 17/10).

Члан 10.

- (1) Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Директор Агенције
Зорана Марковић

Образак Е-1
ЕВИДЕНЦИЈА ПРИЛОГА — (содина за коју се води евиденција)

(назив политичког субјекта)

ЕВИДЕНЦИЈА ПРИЛОГА

Ред. бр.	ЈМБГ/МБ даваоца прилога	Име и презиме/Назив даваоца прилога	Место/Селиште даваоца прилога	Адреса даваоца прилога	Датум/главна глава прилога	Напомена новог прилога	Број рачуна са кога је прилог уплаћен	Број рачуна на који је прилог уплаћен	Сврха датог прилога:		Назив, број и датум састављања документа у вези са прилогом	Напомена
									3. Изборна кампања	4. Изаборна кампања		
1									Унеси се шифра сврхе датог прилога (3 или 4)			
2												
3												
4												
5												
1. УКУПНО												

Ред. бр.	ЈМБГ/МБ даваоца прилога	Име и презиме/Назив даваоца прилога	Место/Селиште даваоца прилога	Адреса даваоца прилога	Датум/главна глава прилога	Вредност по којој је неповишен прилог дат	Тржишна вредност неповишеног прилога	Број рачуна са којег је извршено плаћање	Сврха датог прилога:		Назив, број и датум састављања документа у вези са прилогом	Напомена
									3. Изборни рад кандидата	4. Изборна кампања		
1									Унеси се шифра сврхе датог прилога (3 или 4)			
2												
3												
4												
5												
2. УКУПНО												
УКУПНО ПРИЛОЗИ (1+2)												

(датум закључења евиденције)

(место закључења евиденције)

М.П.

(потпис овлашћеног лица)

ЕВИДЕНЦИЈА О ИМОВИНИ

I СТАЈНА ИМОВИНА										
1. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА										
Ред. бр.	Порекло	Документ о набављању имовини			Почетно стање	Набавна вредност	Исправна вредност	Сдавна вредност		
		Назив	Број	Датум						
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2										
3										
1. УКУПНО										
2. НЕКРЕТНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА										
Ред. бр.	Порекло	Документ о набављању имовини			Почетно стање	Набавна вредност	Исправна вредност	Сдавна вредност		
		Шифре: 1. Земљиште; 2. Грађевински објект; 3. Пословни простор; 4. Опрема; 5. Инвестиционе некретности	Назив	Број					Датум	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1										
2										
3										
2. УКУПНО										
3. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ЗАДУЖБИНА										
Ред. бр.	Назив задужбине	Документ о учешћу у капиталу задужбине			Почетно стање	Износ				
		Назив	Број	Датум						
1	2	3	4	5	6	7				
1										
2										
3										
3. УКУПНО										

Образак Е-2
ЕВИДЕНЦИЈА О ИМОВИНИ — (одина за коју се води евиденција)

(назив политичког субјекта)

Ред. бр.	Порекло	Документ о набављеној имовини		Почетно стање	Набавна вредност	Исправна вредности	Салдна вредност
		Назив	Број				
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
4. УКУПНО							

Ред. бр.	Порекло	Документ о набављеној имовини		Почетно стање	Набавна вредност	Исправна вредности	Салдна вредност
		Назив	Број				
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							
3							
5. УКУПНО							
I УКУПНО (1+2+3+4+5)							

II ОБРТНА ИМОВИНА

I. ЗАЛИХЕ							
I.1. ДАТИ АВАНСИ ЗА РОБУ							
Ред. бр.	Порекло	Документ о набављеној имовини		Почетно стање	Исправна вредности	Салдна вредност	Износ
		Назив	Број				
1	2	3	4	5	6	7	7
1							
2							
3							
I.1. УКУПНО							
I.2. ДАТИ АВАНСИ ЗА УСЛУГЕ							
Ред. бр.	Порекло	Документ о набављеној имовини		Почетно стање	Исправна вредности	Салдна вредност	Износ
		Назив	Број				
1	2	3	4	5	6	7	7
1							

2								
3								

1.2. УКУПНО

1.3. ОСТАЛО (књиге, хемичке оловке, уџљанич, бачеви, привесци итд.)		Документ о набављању поклопи		Документ о набављању поклопи		Документ о набављању поклопи		Документ о набављању поклопи	
Ред. бр.	Поресно	Назив	Број	Датум	Почетно стање	Износ	Ред. бр.	Поресно	Назив
1	2	3	4	5	6	7			
2									
3									
1.3. УКУПНО									
1. УКУПНО (1.1.+1.2.+1.3)									

2. КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

Поресно		Документ о краткорочном потраживању		Документ о краткорочном потраживању		Документ о краткорочном потраживању	
Ред. бр.	Поресно	Назив	Број	Датум	Почетно стање	Износ	Ред. бр.
1	2	3	4	5	6	7	
2							
3							
2. УКУПНО							

3. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

3.1. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Поресно		Врста ХОВ		Документ о ХОВ		Документ о ХОВ		Документ о ХОВ	
Ред. бр.	Поресно	Врста ХОВ	Број	Датум	Почетно стање	Износ	Ред. бр.	Поресно	Износ
1	2	3	4	5	6	7			8
2									
3									
3.1. УКУПНО									

3.2. ДИНАРСКИ (ПОСЛОВНИ) РАЧУНИ

Поресно		Имена рачуна		Имена рачуна		Имена рачуна		Имена рачуна	
Ред. бр.	Поресно	Број рачуна и назив пословне банке	Датум	Датум	Потражив	Потражив	Потражив	Потражив	Потражив
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
3.2. УКУПНО									

Образац Б-2
ЕВИДЕНЦИЈА О ИМОВИНИ — (одина за коју се води евиденција)

(назив политичког субјекта)

2										
3										
3.2. УКУПНО										
3.3. ДЕВИЗНИ РАЧУНИ										
Ред. бр.	Имаоц рачуна	Датум	Дугован	Износ промета	Потражив	Почетно стање	Стање на дан			
1	Број рачуна и назив пословне банке	3	4		5	6	—	—		
2							—	—		
3							—	—		
3.3. УКУПНО										
3.4. БЛАГАЈНА										
Ред. бр.	Имаоц рачуна	Датум	Дугован	Износ промета	Потражив	Почетно стање	Стање на дан			
1	Број	3	4		5	6	—	—		
2							—	—		
3							—	—		
3.4. УКУПНО										
3. УКУПНО (3.1+3.2+3.3.+3.4.)										
4. ОСТАЛА ПОСЛОВНА ИМОВИНА НЕПОМЕНУТА ОД 1-3¹										
Ред. бр.	Порекло	Назив	Број	Датум	Износ	Почетно стање	Износ			
1		3	4	5		6	7			
2										
3										
4. УКУПНО										
II УКУПНО (1+2+3+4)										

1 Остала горе непоменута актива у складу са прописима о рачуноводству и ревизији

ВАНБИЛАНСНА АКТИВА											
I Потраживања за изборно јемство											
Ред. бр.	Врста	Документ о потраживању за изборно јемство			Почетно стање (брзина изборног јемства)	Име					
		Назив	Број	Датум							
1	2	3	4	5	6	7					
2											
3											
I УКУПНО											
II Остало											
Ред. бр.	Врста	Документ			Почетно стање	Име					
		Назив	Број	Датум							
1	2	3	4	5	6	7					
2											
3											
II УКУПНО											
УКУПНО ВАНБИЛАНСНА АКТИВА (I+II)											
III КАПИТАЛ											
Датум стања/промене	1	Основни капитал	2	Датум стања/промене	3	Нераспређива добит	4	Датум стања/промене	5	Губитак	6
Стање на дан 1.1. _____ (текуће) године				Стање на дан 1.1. _____ (текуће) године				Стање на дан 1.1. _____ (текуће) године			
Укупни датум промене у току године				Укупни датум промене у току године				Укупни датум промене у току године			
Укупни датум промене у току године				Укупни датум промене у току године				Укупни датум промене у току године			
Стање на дан 31.12. _____ (текуће) године				Стање на дан 31.12. _____ (текуће) године				Стање на дан 31.12. _____ (текуће) године			
УКУПНО 2				УКУПНО 4				УКУПНО 6			
III УКУПНО (2 + 4) - 6											

IV ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ									
1. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ									
1.1. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ									
Ред. бр.	Датум одобрене кредита	Банка код које је одобрен кредит	Период отплате	Износ апунгата	Каматна стопа	Врста обезбеђења кредита	Намена коришћења кредита	Почетно стање	Укупан износ кредита
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
1.1. УКУПНО									
1.2. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ									
Ред. бр.	Датум одобрене кредита	Банка код које је одобрен кредит	Период отплате	Износ апунгата	Каматна стопа	Врста обезбеђења кредита	Намена коришћења кредита	Почетно стање	Укупан износ кредита
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
1.2. УКУПНО									
1. УКУПНО (1.1.+1.2.)									
2. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ									
2.1. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ									
Ред. бр.	Датум одобрене кредита	Банка код које је одобрен кредит	Период отплате	Износ апунгата	Каматна стопа	Врста обезбеђења кредита	Намена коришћења кредита	Почетно стање	Укупан износ кредита
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1				3	4	5	6	7	8
2									
3									
2.1. УКУПНО									
2.2. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА									
2.2.1. Примљени аванси, депозити и кауције									

Ред. бр.	Порекло	Назив	Број	Датум	Почетно стање	Износ
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
2.2.1. УКУПНО						
2.2.2. Добраљачи у земљи						
Ред. бр.	Порекло	Назив	Број	Датум	Почетно стање	Износ
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
2.2.2. УКУПНО						
2.2.3. Добраљачи у иностранству						
Ред. бр.	Порекло	Назив	Број	Датум	Почетно стање	Износ
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
2.2.3. УКУПНО						
2.2. УКУПНО (2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.)						
2.3. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ						
Ред. бр.	Порекло	Назив	Број	Датум	Почетно стање	Износ
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
2.3. УКУПНО						
2. УКУПНО (2.1.+2.2.+2.3.)						
3. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАРАДА, АУТОРСКИХ ХОНОРАРА И УГОВОРА О ДЕЛУ						

Образац Б-2
ЕВИДЕНЦИЈА О ИМОВИНИ — (одина за коју се води евиденција)

Ред. бр.	1) Обавезе по основу зарада		2) Обавеза по основу ауторских хонорара		3) Обавезе по основу уговора о делу	
	Почетно стање	Стање на дан 31.12. ____ год.	Почетно стање	Стање на дан 31.12. ____ год.	Почетно стање	Стање на дан 31.12. ____ год.
1	3	4	5	6	7	8
1	Бруто зарада		Бруто зарада			Бруто зарада
2	Доприноси на терет послодавца		Доприноси на терет послодавца			Доприноси на терет послодавца
1) УКУПНО						
2) УКУПНО						

3. УКУПНО 1)+2)+(3)		Почетно стање	Стање на дан 31.12. ____ год.

4. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ КОЈЕ СУ НЕПОМЕНУТЕ ОД 1-3				
Ред. бр.	Пореско		Почетно стање	Износ
	Назив	Број		
1	3	4	5	7
1				
2				
3				
4. УКУПНО				

IV УКУПНО (1+2+3+4)	

VАНБЕЛАНСНА ПАСИВА						
I Обавезе по основу изборног јемства						
Врста изборног јемства	Назив и датум одржавања избора за које је положено изборно јемство	Износ изборног јемства	Сопствена средства / Средства другог лица	Име и презиме/Назив јемства (попуњена су у случају предмета другог лица)	Адреса пребивалишта/Својте Доносилаца/Својте средства другог лица	З а а) /
						З а б) Име и презиме/Назив јемства за банкарску гаранцију? (деталн опис банкарске гаранције)
1	Назив и датум одржавања избора за које је положено изборно јемство	Износ изборног јемства	Сопствена средства / Средства другог лица	Име и презиме/Назив јемства (попуњена су у случају предмета другог лица)	Адреса пребивалишта/Својте Доносилаца/Својте средства другог лица	З а а) Број рачуна на који је изборно јемство уплатљиво З а б) Име и презиме/Назив јемства за банкарску гаранцију? З а в) Име и презиме/Назив јемства за банкарску гаранцију? З а г) Опште и адреса непокретности З а д) Број рачуна на који је изборно јемство уплатљиво З а е) Шта је положено као обезбеђење за банкарску гаранцију? З а ж) Када постављају хартије од вредности? З а з) Процена вредности непокретности
2. Остала горе непоменула пасива у складу са прописима о рачуноводству и ревизији						

1	2	3	4	5	6	7	8
а) Име							
б) Билберска гаранција							
в) Државне хартије од вредности							
г) Хипотека на непокретности							
2. Назив и датум одржавања избора за које је положено изборно језице							
Врста изборног језица	Име и презиме/Назив језица (попуњава се у случају средстава другог лица)	Адреса пребивалишта/Седиште данашња изборног језица (попуњава се у случају средстава другог лица)	Име и презиме/Назив данашња изборног језица (попуњава се у случају средстава другог лица)	Адреса пребивалишта/Седиште данашња изборног језица (попуњава се у случају средстава другог лица)	За а) Број рачуна са кога је изборно језице упућено	За а) Број рачуна на који је изборно језице упућено	За а) /
	Сопствена средства / Средства другог лица				За б) Која банка је дала гаранцију?	За б) Шта је положено као гаранција? (назив банке билберске гаранције)	За б) Име и презиме/Назив језица за билберску гаранцију
					За в) Ко је омогућао хартије од вредности?	За в) Када доспевају хартије од вредности?	За в) Име и презиме/Назив лица које пружа хартије од вредности у изјаву
					За г) Опис и адреса непокретности	За г) Име и презиме/Назив власника непокретности	За г) Презиме/Назив непокретности
1	2	3	4	5	6	7	8
а) Име							
б) Билберска гаранција							
в) Државне хартије од вредности							
г) Хипотека на непокретности							
II. Остало							
Ред. бр.	Врста	Документ		Почетно стање		Крајње стање	
1		Назив	Број	Датум			
2		3	4	5	6	7	
3							
II. УКУПНО							
УКУПНО ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА (Н-П)							

(датум закључења евиденције)

(место закључења евиденције)

Образак Е-2
ЕВИДЕНЦИЈА О ИМОВИНИ — (одина за коју се води евиденција)

(назив политичког субјекта)

М.П. _____

(потпис овлашћеног лица)

ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ
за _____ годину

I ОПШТИ ПОДАЦИ

Политичка странка

Коалиција

Група грађана

Назив и скраћени назив политичког субјекта		Седиште и адреса			Број телефона	
Веб сајт	Имејл адреса	ПИБ	МБ	Шифра делатности	Датум, број и место овере коалиционог споразума или уговора о образовању групе грађан	
Ред. бр.	Број рачуна	Назив пословне банке у којој је рачун отворен			Врста рачуна: 1. Динарски 2. Девизни	Намена рачуна: 3. Редован рад 4. Изборна кампања
1					Уноси се шифра врсте рачуна (1 или 2)	Уноси се шифра намене рачуна (3 или 4)
2						
3						
Назив задужбине/фондације чији је оснивач политички субјект				Циљеви оснивања задужбине/фондације		
МБ задужбине/фондације				Датум оснивања/пререгистрације задужбине/фондације		
Име и презиме овлашћеног лица из члана 31. Закона		Датум именовања овлашћеног лица из члана 31. Закона		Функција овлашћеног лица из члана 31. Закона у политичком субјекту		
ЈМБГ овлашћеног лица из члана 31. Закона*		Адреса овлашћеног лица из члана 31. Закона*		Контакт телефон и имејл овлашћеног лица из члана 31. Закона*		
Назив међународног политичког удружења чији је политички субјект члан*		Врста чланства у међународном политичком удружењу чији је политички субјект члан*		Датум ступања у чланство у међународном политичком удружењу*		

II ПРИХОДИ ПОЛИТИЧКОГ СУБЈЕКТА
за период 01.01.20____ год. до 31.12.20____

1. Новчана средства из јавних извора						
Ред. бр.	Извор новчаних средстава	Годишњи износ	Број рачуна на који су средства пренета	Основ преноса средстава 3. Редован рад 4. Изборна кампања	Уноси се шифра основа (3 или 4)	Број и назив документа
1	Буџет РС					
2	Буџет јединице територијалне аут.					
3	Буџет јединице локалне самоуправе (назив)					
1. Укупно						

2. Услуге и добра (члан 6. Закона)								
Ред. бр.	Давалац добра или услуге	Вредност добра или услуге	Место пружања услуге или давања добра	Основ: 3. Редован рад 4. Изборна кампања	Уноси се шифра основа (3 или 4)	Опис услуге или добра	Датум пријема	Број и назив документа
1	Назив органа или организације							
2								
3								
2. Укупно								

3. Прилози физичких лица политичком субјекту												
Ред. бр.	Име и презиме даваоца прилога	Место пребивалишта даваоца прилога	Адреса даваоца прилога*	ЈМБГ даваоца прилога*	I Укупан износ новчаних давања (1. новчани прилог и 2. чланарина)			II Укупан износ новчаних прилога	III Укупна вредност давања (I+II)	Намена давања: 3. Редован рад 4. Изборна кампања		Напомена
					1*	2*	1+2			Уноси се шифра намене давања (3 или 4)		
1												
2												
3												
3. Укупно												

4. Прилози правних лица и међународних политичких удружења политичком субјекту												
Ред. бр.	Назив даваоца прилога	Седиште даваоца прилога	Адреса даваоца прилога	Матични број даваца прилога	I Укупан износ новчаних прилога	II Укупан износ новчаних прилога	III Укупна вредност прилога (I+II)	Намена прилога: 3. Редован рад 4. Изборна кампања		Напомена		
								Уноси се шифра намене давања (3 или 4)				
1												
2												
3												
4. Укупно												

5. Приход од чланарине			
Ред. бр.	Укалкулисана чланарина	Наплаћена чланарина	Напомена
1			
2			
3			
5. Укупно			

6. Приходи од имовине политичког субјекта								
Ред. бр.	Врста имовине на основу које се остварује приход: 5. Непокретна 6. Покретна 7. Камата на улоге	Опис имовине, место и адреса где се имовина налази	Износ наплаћеног прихода	Име и презиме/Назив корисника имовине политичког субјекта*	Датум закључења уговора	Правни основ за стицање прихода: 8. Купопродаја 9. Закуп 10. Уговор оштедњи		Напомена
						Уноси се шифра врсте имовине (5, 6 или 7)	Уноси се шифра правног основа (8, 9 или 10)	
1								
2								
3								
6. Укупно								

7. Укупно сви други приходи (у складу са прописима о рачуноводству и ревизији) у _____ години непоменути у табелама од 1 - 6
--

III РАСХОДИ ПОЛИТИЧКОГ СУБЈЕКТА
за период 01.01.20___ год. до 31.12.20___

1. Режијски и текући трошкови							
Ред. бр.	Место (општина/град)	I	II	III	IV	V	Напомена
		Трошак закупа простора	Комунални трошкови	Трошкови комуникације	Остали трошкови	Укупно I+II+III+IV	
1							
2							
3							
1. Укупно							

2. Трошкови рекламног материјала и публикација						
Ред. бр.	Врста рекламног материјала	I	II	III	Укупно I+II+III	Напомена
		Дизајн и израда материјала	Штампа материјала	Дистрибуција материјала		
1	Плакати					
2	Брошуре					
3	Публикације					
4	Билборди					
5	Лети					
6	Друго					
2. Укупно						

3. Трошкови јавних догађаја								
Ред. бр.	Врста јавног догађаја	I	II	III	IV	V	Укупно I+II+III+IV+V	Напомена
		Закуп простора	Организација	Техничка припрема	Путни трошкови	Остало		
1	Страначки конвенција							
2	Изборна иницијатива							
3	Митинг							
4	Трбина							
5	Конференција за италингу							
6	Други типови јавних догађаја							
3. Укупно								

4. Зараде				
Ред. бр.	Обавезе по основу зарада (брuto зарада + доприноси на терет послодавца)	Обавеза по основу ауторских хонорара (брuto зарада + доприноси на терет послодавца)	Обавезе по основу уговора о делу (брuto зарада + доприноси на терет послодавца)	Напомена
1				
2				
3				
4. Укупно				

5. Трошкови стручног усавршавања и осposбљавања, међународне сарадње и рада са чланством			
Ред. бр.	Врста активности	Износ средстава	Напомена
1			
2			
3			
5. Укупно			

6. Укупно сви други трошкови (у складу са прописима о рачуноводству и ревизији) у _____ години непоменути у табелама од 1 - 5
--

Образец И-1
ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ *(година за коју се извештај подноси)*

(назив политичког субјекта)

IV ИМОВИНА, КАПИТАЛ И ОБАВЕЗЕ ПОЛИТИЧКОГ СУБЈЕКТА
на дан 31.12.20__

	Врста имовине	Нето вредност на дан 01.01. текуће године	Нето вредност на дан 31.12. текуће године	Напомена
A.	АКТИВА			
I	СТАЛНА ИМОВИНА			
1	Нематеријална улагања			
2	Некретнине, постројења и опрема			
2.1	Земљиште			
2.2	Грађевински објекти			
2.3	Пословни простор			
2.4	Опрема			
2.5	Инвестиционе некретнине			
3	Учешће у капиталу задужбина			
4	Основна средства у припреми и аванси за основна средства			
5	Остала основна средства непоменуна од 1-4			
	I УКУПНО (1+2+3+4+5)			
II	ОБРТНА ИМОВИНА			
1	Залихе (1.1 + 1.2 + 1.3)			
1.1	Дати аванси за робу			
1.2	Дати аванси за услуге			
1.3	Остало (књиге, хемijske оловке, указачи, бевеви, привеси итд.)			
2	Краткорочна потраживања			
3	Готовински еквиваленти и готовина			
3.1	Хартије од вредности			
3.2	Динарски (пословни) рачуни			
3.3	Девизни рачуни			
3.4	Благајна			
4	Остала пословна имовина непоменуна од 1-3			
	II УКУПНО (1+2+3+4)			
	A. УКУПНО (I+II)			
B.	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА			
I	Потраживања за изборно јемство			
II	Остало			
	B. УКУПНО (I+II)			
B.	ПАСИВА			
I	КАПИТАЛ			
II	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ			
1	Дугорочне обавезе			
1.1	Дугорочни кредити			
1.2	Остале дугорочне обавезе			
2	Краткорочне финансијске обавезе			
2.1	Краткорочни кредити			
2.2	Обавезе из пословања			
2.2.1	Примљени аванси, депозити и купије			
2.2.2	Добављачи у земљи			
2.2.3	Добављачи у иностранству			
2.3	Остале краткорочне обавезе			
3	Обавезе по основу зарада, ауторских			

4 од 5

Образац И-1
ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ-(година за коју се извештај подноси)

(назив политичког субјекта)

	хонорара и уговора о делу			
4	Остале обавезе које су непоменуте од 1-3			
И УКУПНО (1+2+3+4)				
В. УКУПНО (I+II)				
Г.	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА			
I	Обавезе по основу изборног јемства			
II	Остало			
Г. УКУПНО (I+II)				

НАПОМЕНА:

* Сви подаци унети под овом ознаком изузети су од обавезе објављивања у "Службеном гласнику РС" и на веб сајту Агенције за борбу против корупције. Ови подаци се користе искључиво за потребе обављање послова из надлежности Агенције за борбу против корупције.

_____ године
(Датум сачињавања писане форме извештаја)

у _____
(место сачињавања писане форме извештаја)

М.П. _____
(потпис овлашћеног лица из члана 31. Закона)

ИЗВЕШТАЈ О ТРОШКОВИМА ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ
за изборе за _____ одржане _____ године
(назив избора)

I ОПШТИ ПОДАЦИ

Политичка странка Коалиција Група грађана

Назив и скраћени назив политичког субјекта		Седиште и адреса			Број телефона
Веб сајт		Имејл адреса	ПИБ	МБ	Шифра делатности
		Датум, број и место овере коалиционог споразума или уговора о образовању групе грађан			
Ред. бр.	Назив коалиционог партнера (попуњава се у случају коалиције као политичког субјекта)				
1					
2					
3					
Име и презиме овлашћеног лица из члана 31. Закона		Датум именовања овлашћеног лица из члана 31. Закона		Функција овлашћеног лица из члана 31. Закона у политичком субјекту	
ЈМБГ овлашћеног лица из члана 31. Закона*		Адреса овлашћеног лица из члана 31. Закона*		Контакт телефон и имејл овлашћеног лица из члана 31. Закона*	
Ред. бр.	Број посебног рачуна за финансирање изборне кампање		Назив пословне банке у којој је рачун отворен		Врста рачуна: 1. Динарски 2. Девизни
1					Уноси се шифра врсте рачуна (1 или 2)
2					
3					

II ПРИХОДИ ПОЛИТИЧКОГ СУБЈЕКТА У ИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ

1. Новчана средства из јавних извора								
Извор новчаних средстава	Примљена средства				Утрошена/враћена средства			
	Износ првог примљеног дела новчаних средстава (20%)(50%)	Датум пријема	Износ другог примљеног дела новчаних средстава (80%)(50%)	Датум пријема	Укупни износ примљених средстава	Износ утрошених средстава	Износ враћених средстава у буџет	Датум враћања у буџет
Наводи се буџет из кога су средства примљена								
Наводи се буџет из кога су средства примљена								
1. Укупно								

2. Услуге и добра из јавних извора						
Ред. бр.	Назив органа или организације пружаоца услуге/даваоца добра	Вредност примљене услуге/добра	Опис примљене услуге/добра	Датум пријема	Активност за коју је примљена услуга/добро	Назив и број документа
1						
2						
3						
2. Укупно						

3. Прилози физичких лица политичком субјекту								
Ред. бр.	Име и презиме даваоца	Место пребивалишта даваоца прилога	Адреса даваоца прилога*	ЈМБГ даваоца прилога*	I Укупан износ новчаних прилога	II Укупан износ неовчаног прилога	Укупна вредност прилога (I+II)	Напомена
1								
2								
3								
3. Укупно								

4. Прилози правних лица и међународних политичких удружења политичком субјекту								
Ред. бр.	Назив даваоца	Седиште даваоца прилога	Адреса даваоца прилога	Матични број даваца прилога	I Укупан износ новчаних прилога	II Укупан износ неовчаног прилога	Укупна вредност прилога (I+II)	Напомена
1								
2								
3								
4. Укупно								

5. Сопствена средства				
Ред. бр.	Број рачуна за финансирање редовног рада са кога су средства пренета	Износ пренетих средстава	Износ утрошених средстава	Износ враћених средстава на рачун за финансирање редовног рада
1				
2				
3				
5. Укупно				

6. Кредити и зајмови								
6.1. Кредити и зајмови банака и других финансијских организација одобрени под условима који одступају од тржишних								
Ред. бр.	Шифра кредита или зајма: 1. Кредит 2. Зајам Унети шифру 1 или 2	Назив пословне банке или друге финансијске организације која је одобрила кредит или зајам	Износ одобрених средстава	Износ утрошених средстава	Износ пренетих средстава на рачун за финансирање редовног рада	Врста и вредност обезбеђења кредита или зајма	Период отплате кредита или зајма	Напомена:
1								
2								
3								
6.1. Укупно								
6.2. Кредити и зајмови банака и других финансијских организација одобрени под тржишним условима								
Ред. бр.	Шифра кредита или зајма: 1. Кредит 2. Зајам Унети шифру 1 или 2	Назив пословне банке или друге финансијске организације која је одобрила кредит или зајам	Износ одобрених средстава	Износ утрошених средстава	Износ пренетих средстава на рачун за финансирање редовног рада	Врста и вредност обезбеђења кредита или зајма	Период отплате кредита или зајма	Напомена:
1								
2								
3								
6.2. Укупно								
6. Укупно (6.1+6.2)								

III ТРОШКОВИ ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

А. Трошкови изборног материјала						
Ред. бр.	Врста изборног материјала	Укупна цена	Цена по комаду	Израђено комада	Име и презиме/Назив извршиоца услуге*	Напомена
1	Летак (1.1+...)					
1.1	Летак 1 (a+b+c)					
a)	Дизајн					
b)	Штампа					
в)	Дистрибуција					
2	Брошура (2.1+...)					
2.1	Брошура 1 (a+b+c)					
a)	Дизајн					
b)	Штампа					
в)	Дистрибуција					
3	Новине (3.1+3.2+3.3+3.4)					
3.1	Израда (писање)					
3.2	Дизајн					
3.3	Штампа					
3.4	Дистрибуција					
4	Плакат (4.1+...)					
4.1	Плакат 1 (a+b+c)					
a)	Дизајн					
b)	Штампа					
в)	Дистрибуција/Плакатирање					
5	Билборд (5.1+...)					
5.1	Билборд 1 (a+b+c)					
a)	Дизајн					
b)	Штампа					
в)	Закуп простора за истицање					
6	Други промотивни материјал (блокови, оловке, шоље, фасцикле, унаљачи, бевеве...) (6.1.+6.2.+6.3.+6.4)					
6.1	Набавка материјала					
6.2	Дизајн					
6.3	Штампа					
6.4	Дистрибуција					
7	Други трошак дистрибуције непоменути од 1-6					
А. УКУПНО (1+2+3+4+5+6+7)						

Б. Трошкови јавних догађаја						
Ред. бр.	Врста јавног догађаја	Цена	Место одржавања јавног догађаја	Датум одржавања јавног догађаја	Име и презиме/Назив извршиоца услуге*	Напомена
1	Митинг, конвенција (1.1+1.2+...)					
1.1	Митинг 1 (a+b+c+d)					
a)	Закуп простора					
b)	Организација митинга					
в)	Техничка припрема					
г)	Путни трошкови					
д)	Остало					
1.2	Конвенција 1 (a+b+c+d)					
a)	Закуп простора					
b)	Организација конвенције					

Образац И-2
 ИЗБЕШТАЈ О ТРОШКОВИМА ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ-(назив избора)

(назив политичког субјекта)

в)	Техничка припрема					
г)	Путни трошкови					
д)	Остало					
2	Други типови јавних манифестација (пункт, штамп.) (2.1+...)					
2.1	Манифестација 1 (а+б+в+г+д)					
а)	Закуп простора					
б)	Организација јавне манифестације					
в)	Техничка припрема					
г)	Путни трошкови					
д)	Остало					
3	Конференција за штампу (3.1+...)					
3.1	Конференција за штампу (а+б+в+г)					
а)	Закуп простора					
б)	Техничка припрема					
в)	Репрезентација					
г)	Остало					
Б. УКУПНО (1+2+3)						

В. Трошкови оглашавања				
Ред. бр.	Врста	Цена	Име и презиме/Назив извршиоца услуге*	Напомена
1	Телевизија (1.1+1.2+1.3+...)			
1.1	Спот 1 (а+б)			
а)	Израда			
б)	Емитовање (б1+б2+...)			
б1)	Унети назив телевизије на којој је Спот 1 емитован			
б2)	Унети назив телевизије на којој је Спот 1 емитован			
1.2	Оглас 1 (а+б)			
а)	Израда			
б)	Емитовање (б1+б2+...)			
б1)	Унети назив телевизије на којој је Оглас 1 емитован			
б2)	Унети назив телевизије на којој је Оглас 1 емитован			
1.3	Закупљени термини (а+б+...)			
а)	Унети назив телевизије на којој су закупљени термини			
б)	Унети назив телевизије на којој су закупљени термини			
2	Радио (2.1+2.2+...)			
2.1	Оглас 1 (а+б)			
а)	Израда			
б)	Емитовање (б1+б2+...)			
б1)	Унети назив радија на ком је Оглас 1 емитован			
б2)	Унети назив радија на ком је Оглас 1 емитован			
2.2	Закупљени термини (а+б+...)			
а)	Унети назив радија на ком су закупљени термини			
б)	Унети назив радија на ком су закупљени термини			
3	Штампа (3.1+...)			
3.1	Оглас 1 (а+б)			

Образац И-2
 ИЗБЕШТАЈ О ТРОШКОВИМА ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ-(назив избора)

(назив политичког субјекта)

а)	Израда			
б)	Објављивање (б1+б2+...)			
б1)	Уzeti назив штампаног медија у ком је Оглас 1 објављен			
б2)	Уzeti назив штампаног медија у ком је Оглас 1 објављен			
4	Интернет (4.1+4.2+...)			
4.1	Банер 1 (узети адресу веб сајта на коме је банер постављен) (а+б)			
а)	Идејно решење и израда			
б)	Објављивање			
4.2	Посебан сајт за изборну кампању 1 (узети адресу веб сајта)			
а)	Израда сајта			
б)	Закуп домена			
в)	Трошкови одржавања сајта			
5	Остали трошкови оглашавања			
	В. УКУПНО (1+2+3+4+5)			

Г. Остали трошкови изборне кампање				
Ред. бр.	Врста	Цена	Име и презиме/Назив извршиоца услуге*	Напомена
1	Трошкови опере потписа подршке бирача			
2	Остали путни трошкови			
3	Комунални и режијски трошкови			
4	Закуп посебног простора у изборној кампањи (4.1+4.2+...)			
4.1	Простор 1 (узети место и адресу)			
4.2	Простор 2 (узети место и адресу)			
5	Трошкови комуникације (5.1+5.2)			
5.1	Мобилна и фиксна телефонија, интернет			
5.2	Директна пошта			
6	Трошкови додатног ангажовања (6.1+6.2+6.3)			
6.1	Уговори о делу (брutto износ + припадајући доприноси на терет послодавца)			
6.2	Ауторски хонорари (брutto износ + припадајући доприноси на терет послодавца)			
6.3	Други видови ангажовања			
7	Трошкови ангажовања маркетиншке агенције (који нису погодни обухваћени у делу III Трошкови изборне кампање)			
8	Опрема			
9	Јавномњеска истраживања (9.1+...)			
9.1	Јавномњеско истраживање 1			
10	Остали непоменути трошкови			
	Г. УКУПНО (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)			

IV ИЗБОРНО ЈЕМСТВО

Врста изборног јемства (означити врсту изборног јемства које је подложено)	Износ изборног јемства	Сопствена средства / Средства другог лица (уписати једну или другу опцију)	Име и презиме/Назив даваоца изборног јемства (попуњава се у случају средстава другог лица)	Адреса пребивалишта *Седиште даваоца изборног јемства (попуњава се у случају средстава другог лица)	За а) Број рачуна са кога је изборно јемство уплаћено За б) Која банка је дала гаранцију?	За а) Број рачуна на који је изборно јемство уплаћено За б) Шта је положено као обезбеђење за банкарску гаранцију? (деталан опис банкарске гаранције)	За а) / За б) Име и презиме/Назив јемца за банкарску гаранцију
1	2	3	4	5	6	7	8
а) Новац							
б) Банкарска гаранција							
в) Државне хартије од вредности							
г) Хипотека на непокретности							

НАПОМЕНА:

* Сви подаци унети под овом ознаком изузети су од обавезе објављивања у "Службеном гласнику РС" и на веб сајту Агенције за борбу против корупције. Ови подаци се користе искључиво за потребе обављање послова из надлежности Агенције за борбу против корупције.

_____ . _____ . _____ године
(Датум сачињавања писане форме извештаја)

у _____
(место сачињавања писане форме извештаја)

М.П. _____
(потпис овлашћеног лица из члана 31. Закона)

